

รายงานวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อ
ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

Tourism Behavior, Composition and Motivation Affecting Health
Tourism Satisfaction of Thai Tourists

โดย

ขวัญชนก สุวรรณพงศ์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่องานวิจัย: พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อ
ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ชื่อผู้วิจัย: ขวัญชนก สุวรรณพงศ์

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรม องค์ประกอบการท่องเที่ยว แรงจูงใจและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2) พฤติกรรม องค์ประกอบการท่องเที่ยว และแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 420 ตัวอย่าง ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ สถิติในการวิเคราะห์ได้แก่ แจกแจงความถี่แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณแบบปกติ

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในระดับ มาก (3.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านช่องทางการ รับทราบข้อมูล (3.83) และด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ (3.23) ตามลำดับ องค์ประกอบของการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก (4.05) และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีด้านแหล่งท่องเที่ยว (4.16) ด้านบริการ เบ็ดเตล็ด (4.10) และด้านที่พักแรม (4.08) ตามลำดับ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยว ชาวไทย พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก (4.06) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยดึงดูด (4.10) และด้านปัจจัยผลักดัน (4.02) ตามลำดับ ความพึงพอใจใน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก (4.00) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม (4.06) ด้าน สังคมและวัฒนธรรม (4.03) ด้านการบริการ (4.01) และด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก (3.94) ตามลำดับ 2) พฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการ เข้าถึง ด้านที่พักแรม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านบริการเบ็ดเตล็ด และแรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน ด้าน ปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการท่องเที่ยว, องค์ประกอบการท่องเที่ยว, แรงจูงใจในการท่องเที่ยว

Research Title: Tourism Behavior, Composition and Motivation Affecting Health Tourism Satisfaction of Thai Tourists

Researcher: Khwanchanok Suwannaphong

Year: 2022

Abstract

The objectives of this research were to study 1) Behavior, travel element, motivation and satisfaction in health tourism of Thai tourists, 2) Behavior, travel element, and motivation affecting the satisfaction in health tourism of Thai tourists. The sample consisted of 420 Thai tourists arriving in Phuket, obtained by accidental sampling. The questionnaire was used as a research tool by using statistical analysis such as frequency display as percentage, mean, standard deviation, and enter multiple regression analysis.

The results of the research were as follows: 1) Health tourism behaviors of Thai tourists found that overall, the respondents had opinions on health tourism behavior of Thai tourists at a high level (3.53). When considering each aspect, there were sorted from the highest to lowest mean such as channels for receiving information (3.83) and the selected activities form for the service (3.23), respectively. The health tourism elements of Thai tourists found that the overall was at a high level (4.05). When considering each aspect, sorted mean from highest to lowest such as Attraction (4.16), Amenity (4.10), and Accommodation (4.08), respectively. The health tourism motivations of Thai tourists found to be at a high level (4.06). When considering each aspect sorted mean from highest to lowest such as Pull factor (4.10) and Push factor (4.02), respectively. The health tourism satisfaction of Thai tourists found to be at a high level (4.00). When considering each aspect, sorted mean from highest to lowest such as location and environment (4.06), social and culture (4.03), service, and souvenir distribution and souvenirs (4.01), respectively. 2) Tourism behaviors in channels for receiving information, travel elements in Accessibility, Accommodation, Activities, Amenity, and motivation in Push factor and Pull factor in tourism affecting to health tourism satisfaction of Thai tourists with statistically significant at .05.

Keywords: tourism behavior, travel elements, tourism motivation

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในการให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย จึงขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณท่านที่ปรึกษางานวิจัย อาจารย์กิตติยานภาลัย ภูตระกูล ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิจัยและนวัตกรรม ที่ได้ให้คำแนะนำในการวางแผนทางการวิจัย รวมทั้งคอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในระหว่างการทำโครงการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าตรีร้อยตรี ดร.ธนภณ นิธิเชาวกุลที่กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลสำหรับการดำเนินการวิจัย และขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้หมด

ขอขอบพระคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก ครู อาจารย์ที่เคารพทุกท่าน รวมถึงเพื่อนร่วมงานทุกคนผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ดีที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และคอยให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

ขวัญชนก สุวรรณพงศ์
มีนาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ	21
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	23
2.5 แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.....	25
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage).....	47
ตอนที่ 2 เเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD).....	50
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านการเข้าถึง ด้านที่พักแรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านบริการเบ็ดเตล็ด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD).....	51
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในหัวข้อ ด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	55
ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านการบริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก และด้านสังคมและวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	56
ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	60
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
5.1 สรุปผลการวิจัย	68
5.2 อภิปรายผล	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3 ข้อเสนอแนะ	78
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	78
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	78
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	85
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	87
ประวัติผู้วิจัย	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ.....	47
4.2 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ	47
4.3 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานภาพ	48
4.4 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายได้ต่อเดือน	48
4.5 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชีพ	49
4.6 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา	49
4.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	50
4.8 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ.....	50
4.9 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล.....	51
4.10 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	51
4.11 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการเข้าถึง	52
4.12 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรม.....	53
4.13 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว ..	53
4.14 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	54
4.15 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านบริการเบ็ดเตล็ด	54
4.16 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	55
4.17 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยผลักดัน	55
4.18 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยดึงดูด.....	56
4.19 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	57
4.20 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการบริการ.....	57
4.21 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.22 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก.....	58
4.23 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสังคมและวัฒนธรรม..	59
4.24 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ของพฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	60
4.25 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พฤติกรรมการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	61
4.26 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ขององค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	62
4.27 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ องค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	63
4.28 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	65
4.29 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	65
5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	13
2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	38
4.1 ผลการทดสอบสมมติฐาน พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวในหลายประเทศ ต่างให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เนื่องจากสร้างรายได้เป็นจำนวนมากเข้าสู่ประเทศในแต่ละปี ทั้งนี้ในปี 2560 ตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั่วโลกมีมูลค่าประมาณ 639.4 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มีมูลค่ามากกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (GDP) 9,000 เท่า มีอัตราการเติบโตคิดเป็นร้อยละ 10.6 ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่รวดเร็วที่สุดและเติบโตกว่าภาพรวมการท่องเที่ยวโลกถึง 2 เท่า (เอ็มทีศท่องเที่ยว, 2561) โดยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2560 กลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียมีการถือครองส่วนแบ่งตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอัตราร้อยละ 15 ของมูลค่าการตลาดทั้งหมดของโลก (ผู้จัดการออนไลน์, 2562) และเมื่อเทียบส่วนแบ่งการตลาดเชิงสุขภาพของประเทศไทยกับส่วนแบ่งการตลาดเชิงสุขภาพทั้งหมดในภูมิภาคเอเชีย พบว่า ประเทศไทยถือครองส่วนแบ่งการตลาดในอัตราร้อยละ 38 รองลงมาเป็นประเทศ สิงคโปร์มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 33 (กานดา ธีรานนท์, 2561) ด้วยเหตุนี้จึงมียุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2560-2569) ด้วยเหตุนี้จึงมียุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2560-2569) การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) เพราะเล็งเห็นว่าสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2559) ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีความโดดเด่นเพราะมีความได้เปรียบเชิงต้นทุนที่ดีทั้งในแง่ของการบริการด้านสุขภาพ บริการ บุคลากร ค่าใช้จ่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Vanida Toonpiroom, 2019 อ้างถึงใน ณาธิญา วีระกิจ และคณะ, 2562)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการบำบัดความเครียดโดยการแสวงหาวิธีการผ่อนคลาย เช่น การนวดสปา เป็นต้น ด้านสภาพแวดล้อมภายในประเทศที่มีผลทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเติบโต เช่น อัตราการรักษาพยาบาลที่ถูกกว่าประเทศเพื่อนบ้าน คุณภาพของการรักษาการผ่าตัดทางด้านศัลยกรรมเป็นที่ยอมรับจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ประเทศไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะในผลิตภัณฑ์การให้บริการ เช่น การบริการนวดแผนไทย การบริการอบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร (วาริพร ชูศรี และวรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล, 2563)

จังหวัดภูเก็ตเป็นอีกจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านธรรมชาติที่โดดเด่น และเป็นเมืองมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความ

เก่าแก่ เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม รวมถึงจังหวัดภูเก็ตยังมีชื่อเสียงในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภูเก็ตมีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ทั้งหมดที่เข้าระบบและผ่านการรับรองมาตรฐานมากเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร และมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนานาชาติ รองรับทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ (ณาริญา วีระกิจ และคณะ, 2562) ซึ่งปัจจัยสำคัญสำหรับการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ตประกอบด้วย (1) โรงพยาบาลในจังหวัดภูเก็ตมีมาตรฐานระดับสากล ผ่าน การรับรองคุณภาพ JCI จำนวน 2 แห่ง (2) บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ พยาบาล และบุคลากรสนับสนุนทางการแพทย์) มีความรู้ความสามารถทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน (3) ค่าใช้จ่ายในการรับบริการในจังหวัด ภูเก็ตมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ได้รับ (4) ความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ทั้งบริการเชิงการแพทย์และการบริการเชิงส่งเสริมสุขภาพ (5) มีโปรแกรมการให้บริการที่มีหลากหลายและมีคุณภาพ เช่น ศัลยกรรมตกแต่งทรวงอก ชะลอวัย การตรวจสุขภาพ ศัลยกรรมแปลงเพศ พันธุกรรม การตรวจวิเคราะห์และเสริมสร้างศักยภาพทางสมอง ดีท็อกซ์ สปา โยคะ การนวดสมาธิ มวยไทย การรักษาโรคมะเร็ง รวมทั้งการตรวจเช็คสุขภาพทั่วไป (6) สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรมและรีสอร์ทที่ อุปกรณ์ เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย (ณาริญา วีระกิจ และคณะ, 2562) ดังนั้น จังหวัดภูเก็ตจึงมีศักยภาพสูงในการก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

อย่างไรก็ตาม ช่วงปลายปี 2562 เป็นต้นมา มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้หลายสถานประกอบการด้านสุขภาพได้ปิดตัวลงชั่วคราวจนถึงปิดถาวร เพราะไม่มีรายได้เข้ามา เนื่องจากการประกาศล็อกดาวน์ประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถเดินทางเข้ามาในประเทศไทยได้ (Accesstrade, 2563) ด้วยเหตุผลนี้ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวท่องเที่ยว ประจำปี 2562 โดยกำหนดเป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวของคนไทยทั้งประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 โดยภูมิภาค ภาคกลางซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประเทศจะสร้างรายได้ถึงร้อยละ 47 ของประเทศ รองลงมาคือ ภูมิภาคภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับ ทิศทางการส่งเสริมตลาดในประเทศ คือ สร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strengthen from within) ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่จะทำให้คนไทยรักและภาคภูมิใจในประเทศไทย สร้างความต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมและรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย ภายใต้การกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในเชิงสุขภาพ หรือเรื่องสุขภาพ สุขอนามัยเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562)

จากสถานการณ์นี้ ภูเก็ตควรหันมาให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวชาวไทยให้มากขึ้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว สถานการณ์องค์ประกอบของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต รวมถึงปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัด

ภูเก็คว่ามีผลอย่างไรต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ทั้งนี้ในปี 2562 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตจำนวนมากถึง 3,977,545 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)

ดังนั้นจากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องพฤติกรรมองค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปใช้ประยุกต์ในการเขียนแผนการท่องเที่ยวเพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเชิงสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้ประกอบการสถานพยาบาล ฯลฯ สามารถนำข้อมูลไปประกอบและประยุกต์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดภูเก็ต รองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 พฤติกรรม องค์ประกอบการท่องเที่ยว แรงจูงใจและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นอย่างไร

1.2.2 พฤติกรรม องค์ประกอบการท่องเที่ยว และแรงจูงใจส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรม การ องค์ประกอบการท่องเที่ยว แรงจูงใจและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม องค์ประกอบการท่องเที่ยว และแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 พฤติกรรม การท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.4.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.4.3 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาพฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยกำหนดเป็นตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

ตัวแปรอิสระ 1) ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ รูปแบบกิจกรรม และช่องทางการรับข้อมูล

2) ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (5A's) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การเข้าถึง (Accessibility) ด้านที่พักแรม (Accommodation) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และบริการเบ็ดเตล็ด (Amenities)

3) ข้อมูลแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและสินค้าที่ระลึก และด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี 2562 จำนวนรวมทั้งสิ้น 3,977,545 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จำนวน 420 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2564

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น พื้นที่จังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยว เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธีการนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจนการตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล ในจังหวัดภูเก็ต

1.6.2 พฤติกรรมการเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตรวจสอบสุขภาพหรือรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพหรือรักษาอาการ ฟื้นฟูสุขภาพ ณ โรงพยาบาล นวดแผนไทยเพื่อรักษาอาการหรือผ่อนคลาย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ และนั่งสมาธิ วิปัสสนา

1.6.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเข้าถึง (Accessibility) ที่พักรวม (Accommodation) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และบริการเบ็ดเตล็ด (Amenities)

1.6.4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง ปัจจัยผลักดัน ได้แก่ พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง เพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล พัฒนาอุปนิสัยการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขอนามัย และเพื่อป้องกันภาวะเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ คำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ/สถานประกอบการ และอัตราค่าบริการต่ำ

1.6.5 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง ด้านการบริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและสินค้าที่ระลึก และด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

1.7.1 ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปใช้ประยุกต์ในการเขียนแผนการท่องเที่ยวเพื่อดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเชิงสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.7.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้ประกอบการสถานพยาบาล ฯลฯ สามารถนำข้อมูลไปประกอบและประยุกต์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในจังหวัดภูเก็ต รองรับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาถึงพฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจจัตนำเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างเหมาะสม และเพื่อให้ได้ “พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย” ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมโดยนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

อรรถวรรณ จำปทุมและคณะ (2550: 29) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานประจำ โดยปกติการท่องเที่ยวจะหมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

Holloway (1983) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว คือ การที่คนเดินทางออกจากที่พัก หรือที่ทำงานไปยังสถานที่อื่น ๆ ในระยะเวลาสั้น ๆ และคนเหล่านั้นจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างพักอาศัย วัตถุประสงค์ในการเดินทางต้องการไปเยี่ยมญาติมิตร หรือท่องเที่ยว

McIntosh and Goelder (1984 อ้างถึงใน อรรถวรรณ จำปทุมและคณะได้ให้ (2550 , ความหมายของการท่องเที่ยว คือ ผลรวมของปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการ

ปฏิสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจ รัฐบาล ผู้เป็นเจ้าของบ้านและชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้าน ในกระบวนการดึงดูดและต้อนรับขับสู้ให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนอื่น ๆ

องค์การสหประชาชาติในคราวประชุมว่าด้วยการเดินทางท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 ได้ให้คำนิยามของการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเจตนาที่เกี่ยวข้ออยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. ต้องมีการเดินทาง
2. ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน
3. ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง

สำหรับจุดมุ่งหมายของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวต้องมีใช้เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ แต่เป็นการไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ดังนี้

1. เพื่อพักผ่อนในวันหยุด
2. เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา
3. เพื่อการศึกษา
4. เพื่อการกีฬาและบันเทิง
5. เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ
6. เพื่องานอดิเรก
7. เพื่อเยี่ยมญาติมิตร
8. เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ
9. เพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

การท่องเที่ยว (Tourism) กับการเดินทาง (Travel) สามารถใช้สลับกันได้จนบางครั้งอาจดูเหมือนว่าจะเป็นความหมายเดียวกัน แต่ถ้าพิจารณาในเรื่องความหมายและพฤติกรรมแล้ว การเดินทางกับการท่องเที่ยวต่างกัน ในพจนานุกรมการท่องเที่ยว ได้ให้ความหมายการเดินทางว่า “การเดินทางจากสถานที่หนึ่งสู่สถานที่หนึ่งโดยใช้วิธีการและวัตถุประสงค์ในการเดินทางต่าง ๆ กัน หรือบางครั้งเมื่อเดินทางแล้วไม่กลับมาถึงสถานที่เดิม” หรือการเดินทาง คือการออกจากสถานที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่น ๆ เช่น การเดินทางออกจากบ้านตามปกติและการเดินทางเพื่อไปอาศัยอยู่ที่อื่น

จากความหมายของการท่องเที่ยวข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวคือ การเดินทางออกจากแหล่งที่อาศัยอยู่เดิมโดยมีวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่มีใช้เพื่อไปทำงานหรือไปอาศัยอยู่ประจำ และจะต้องมีระยะเวลาในการเดินทางพร้อมมีจุดหมายในการเดินทางในแต่ละครั้งอย่างชัดเจน

2.1.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2547 อ้างถึงใน พนิตสุภา ธรรมประมวลและคณะ, 2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวนำมาซึ่งประโยชน์ต่อประเทศหลายประการดังต่อไปนี้

1. เป็นการเพิ่มรายได้ประชาชาติ
2. มีผลต่อการเพิ่มภาษี
3. ช่วยแก้ไขปัญหาดุลการชำระเงิน
4. บังเกิดผลต่อการสร้างงานและการจ้างแรงงาน ทำให้เกิดการแพร่กระจายรายได้

อย่างกว้างขวาง

ชาติ ประชาชื่น (2551 อ้างถึงใน รัฐธัญญา มณีเนตร, 2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ด้านการขนส่ง ที่พัก อาหาร และธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรงคือบริการ กับที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้า เป็นต้น รวมเป็นการซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

1. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ
2. รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปของเงินตราต่างประเทศมีส่วนช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงิน
3. รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง
4. การวิจัยการสร้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวต่างประเทศ 1 คน มีส่วนสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมเฉลี่ยประมาณ 1 คน เช่นกัน
5. มีบทบาทกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงที่สุด
6. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่าย เพราะประชากรโลกเพิ่มจำนวนขึ้นตลอดเวลา ขณะที่การขนส่งสามารถบรรจุผู้โดยสารได้จำนวนมาก ทำให้ค่าใช้จ่ายการเดินทางถูกลง
7. ไม่มีขีดจำกัดในการผลิต เนื่องจากผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยวคือความสวยงามของธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ผันแปรหรือขึ้นอยู่กับการพัฒนาสภาพแวดล้อม

8. ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เมื่อมีการท่องเที่ยว เป็นสื่อในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เจ้าของท้องถิ่นก็จะตระหนักถึงความสำคัญของ มรดกทางศิลปวัฒนธรรม และช่วยกันฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้

9. มีบทบาทสร้างสรรค์ความเจริญ เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวจากภูมิภาคหนึ่งไป ยังภูมิภาคหนึ่ง ย่อมช่วยสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ในท้องถิ่นนั้น ๆ

10. ช่วยส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็น แหล่งท่องเที่ยว เช่น การจัดตั้งกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว

11. ช่วยเสริมสร้างสันติภาพ สัมพันธไมตรี เป็นหนทางที่มนุษยต่างสังคมได้พบปะ ทำความรู้จัก และเข้าใจกัน

12. ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจดีต่อกันระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

13. ช่วยให้เกิดการพัฒนาาระบบสาธารณสุขภาค

14. ลดปัญหาการอพยพเข้าสู่เมืองหลวงด้วยการมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ดีตาม แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

15. กระตุ้นการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินมาผลิตให้เกิดรายได้เพิ่มพูน และนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพของสินค้าขึ้น ๆ

16. ช่วยให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เป็นผลให้เกิดการอนุรักษ์

17. เป็นประโยชน์ทางการศึกษา การค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีโลกทัศน์ กว้างขวาง

18. เป็นประโยชน์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก รวดเร็ว

วัดพระพุทธรูป (2552 อ้างถึงใน พินิตสุภา ธรรมประมวล และคณะ, 2553) ได้ กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยวเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ได้รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ได้พบเห็นภูมิประเทศที่แปลกตา และได้สร้างสัมพันธ์กับคนต่างถิ่น ด้วย การคมนาคมสะดวก ธุรกิจต่าง ๆ เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทางมากมายธุรกิจต่าง ๆ ก่อให้เกิด งานอาชีพใหม่ การกระจายเงินตรา ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก

2. รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทบทวีคูณ ในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบ เศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

3. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค

4. การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดผลดีในรูปการผลิตสินค้าพื้นเมือง สินค้าของที่ระลึก ตลอดจนบริการในท้องถิ่น

5. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ทุกเวลา
6. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อมลดการว่างงาน ประชากรมีความเป็นอยู่ที่ดี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ มีดังนี้
 - 1.1 เป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ
 - 1.2 ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
 - 1.3 ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงาน
 - 1.4 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น
 - 1.5 ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต
2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคมของประเทศ มีดังนี้
 - 2.1 ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่น
 - 2.2 ช่วยสร้างความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่น
 - 2.3 ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
 - 2.4 ช่วยลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นของชุมชนท้องถิ่น
 - 2.5 ช่วยกระตุ้นให้มีการคิดนำทรัพยากรส่วนเกินที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่าย

พนิตสุภา ธรรมประมวลและคณะ (2553: 36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการกระตุ้นให้เกิดผลดีในรูปการผลิตสินค้าพื้นเมือง สินค้าของที่ระลึก ตลอดจนบริการในท้องถิ่นทำให้มีการสร้างงาน สร้างอาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อม ลดการว่างงาน ประชากรมีความเป็นอยู่ดี กินดี แล้วยังเป็นอุตสาหกรรมช่วยสนับสนุนฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น ที่เป็นมรดกตกทอดกันมานานของคนไทย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยมีการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ทั้งทางด้านการจัดการ การวางแผน นโยบายต่าง ๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และนำไปสู่ความเข้มแข็งของประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป

อรวรรณ จำพูน และคณะ (2550: 29) ได้ให้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของโลก มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลายเป็นสินค้าหลักใน

หลายประเทศ เป็นแหล่งรายได้เงินตราต่างประเทศที่สำคัญ ส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและสร้างงานสร้างอาชีพให้ประชาชนจำนวนมาก หลายประเทศถือเป็นนโยบายให้การส่งเสริมอย่างจริงจัง

ความสำคัญในภาพรวมแบ่งได้ 3 ด้านดังนี้

1. ด้านพัฒนา (Development) เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็ไปถึงภูมิภาคนั้น ๆ อาทิ ระบบสาธารณูปโภคการคมนาคม โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2. ด้านเศรษฐกิจ (Economic)

2.1 ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าสู่ประเทศจำนวนมาก

2.2 รายได้จะมีผลทวีคูณ ในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 2 เท่าตัว

2.3 การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรมูลเงินภายในประเทศ และมีการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ

3. ด้านสังคม (Social)

3.1 มีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ เป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

3.2 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนา สร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ จึงทำให้อยู่ดีกินดีมีความสุขโดยทั่วกัน

3.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ

3.4 การท่องเที่ยวช่วยจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบทช่วยบรรเทาการอพยพแรงงานจากชนบทสู่เมือง

อีกทั้งการท่องเที่ยวยังเป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของประเทศให้เป็นที่รู้จักในสังคมโลก อันจะเป็นผลดีต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเวทีระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี โดยประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงใช้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองกันอย่างกว้างขวาง

จากข้อมูลความสำคัญของการท่องเที่ยวข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อประเทศโดยเฉพาะในด้านการสร้างรายได้ให้กับประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และเป็นการสร้างอาชีพให้กับประชากรในท้องถิ่นหรือชุมชนที่เป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังเป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชน สร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น

2.1.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ที่มีองค์ประกอบเป็นอุตสาหกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมจำนวนมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมการขนส่ง อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมที่พักแรม อุตสาหกรรมนันทนาการ อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและบริการ ข้างเคียงต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ดังนี้

Pike Steven (2008) กล่าวถึง คุณลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวว่าแหล่งท่องเที่ยวเป็นการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ประสบการณ์และการนำเสนอทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้อื่น ๆ แก่ผู้บริโภค สิ่งสำคัญ คือแหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเยี่ยมชมหรือพักอาศัย ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวควรประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) กิจกรรม (Activities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

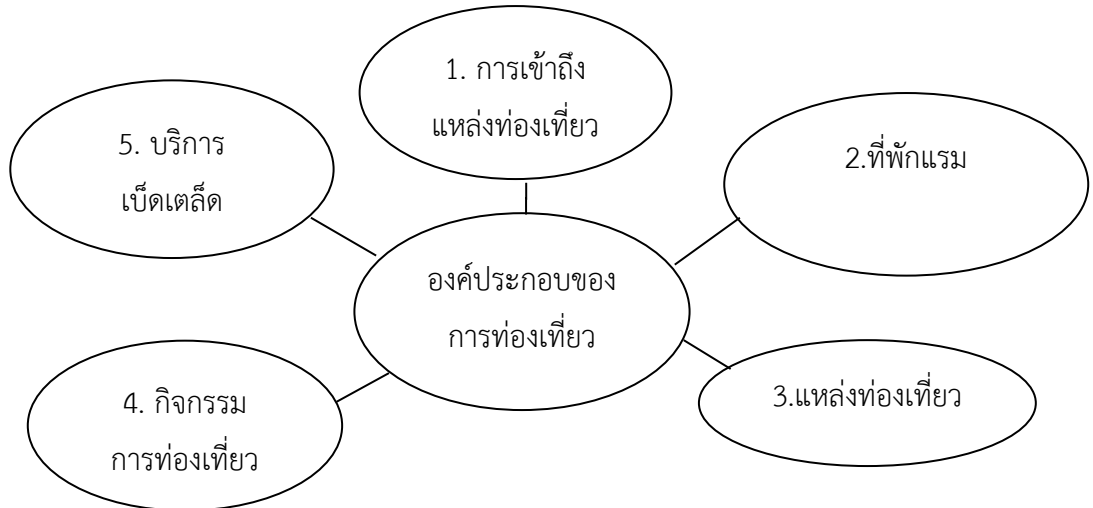
Tourism Western Australia (2008) ได้สรุปถึง องค์ประกอบการท่องเที่ยวประกอบด้วย 1) แหล่งท่องเที่ยว (สิ่งดึงดูดใจ) (Attraction) 2) กิจกรรม (Activities) 3) การเข้าถึง (Access) 4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 5) ที่พักแรม (Accommodation)

Buhalis (2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว สิ่งสำคัญของจุดหมายปลายทาง หรือแหล่งท่องเที่ยวควรมี คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด

Jittangwatana (2006) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากเจ้าถิ่น เป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะท่องเที่ยวในวันขึ้นหรือกลับมาเที่ยวซ้ำอีก

Jayapalan (2001: 41-46 อ้างถึงใน รัฐชญา มณีเนตร, 2552: 29) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การคมนาคม (Transports) นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่จุดหมายปลายทางด้วยการคมนาคมขนส่งที่จำเป็นต่อการเดินทาง และต้องมีความสะดวก 2) ทำเลที่ตั้ง (Locale) เป็นสถานที่จุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการเดินทางไป ณ สถานที่นั้นๆ อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้นและที่พัก (Accommodations) ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการพักผ่อนที่สถานที่จุดหมายปลายทางต้องจัดเตรียมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

พยอม ธรรมบุตร (2549 อ้างถึงใน รัฐธัญญา มณีเนตร, 2552) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท ดังนี้ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

ที่มา: พยอม ธรรมบุตร (2549 อ้างถึงใน รัฐธัญญา มณีเนตร, 2552)

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม อาทิเช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง อาทิเช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้กับนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยว

2. ที่พักแรม (Accommodation) ที่ต้องการค้างคืน ได้แก่ ที่พักประเภทต่าง ๆ อาทิเช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักประเภทต่าง ๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับต่างกัน

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสูงสุดของการเดินทาง เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

4. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และกิจกรรมนันทนาการ (Tourist Activities และ Recreational Activities) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในยุคปัจจุบันเพราะการท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึงแค่การเดินทางไปชมสถานที่ต่าง ๆ เท่านั้น แต่เป็นการที่นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว และกิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้

5. บริการเบ็ดเตล็ดทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว (Ancillary) อาทิเช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา ฯลฯ

จากข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ที่มีองค์ประกอบเป็นอุตสาหกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมจำนวนมาก ได้แก่ อุตสาหกรรมการขนส่ง อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมที่พักแรม อุตสาหกรรมนันทนาการ อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าและบริการข้างเคียงต่าง ๆ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการท่องเที่ยวที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการพักผ่อนที่สถานที่จุดหมายปลายทางต้องจัดเตรียมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

2.2.1 ความหมายของนักท่องเที่ยว

ชวัลนุช อุทยาน (2551) ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยว ดังนี้

Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางจากที่พักอาศัยของตน แล้วกลับมาเกินกว่า 24 ชั่วโมง และได้พักแรมที่ไหนแห่งหนึ่งชั่วคราวเวลาหนึ่ง บางประเทศก็เรียกว่า night visitor

Excursionist หมายถึง นักท่องเที่ยวแบบเข้าไป เย็นกลับ หรือกลับมาถึงบ้านภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่พักแรม ณ ที่ใด บางประเทศก็เรียกว่า day visitor

Visitor หมายถึงอย่างเดียวกับ tourist แต่เป็นคำที่ประเทศหนึ่งใช้เรียกนักท่องเที่ยวจากประเทศที่เข้ามาในประเทศของตน และบางทีก็เรียกเต็มยศว่า foreign visitor นอกจากนี้ในประเทศที่ใช้คำ visitor แทนคำ tourist นี้มักจะใช้คำว่า tourist หรือ domestic tourist ให้หมายถึงนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลานาอยู่ในประเทศหนึ่งแล้วท่องเที่ยวไปแต่เฉพาะภายในประเทศของตนเอง

2.2.2 ขอบเขตของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ขอบเขตของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ไม่ได้เริ่มต้นจากการที่นักท่องเที่ยวได้เริ่มซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว แต่เกิดขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. ก่อนการซื้อ (Before purchase) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการที่จะเดินทางก็จะเริ่มหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง

2. เมื่อได้ตัดสินใจซื้อ (Actual purchase) เป็นขั้นตอนที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกใช้หรือซื้อบริการทางการท่องเที่ยว

3. หลังการซื้อ (After purchase) สินค้าทางการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีความซับซ้อนสูงและการซื้อขายไม่ได้สิ้นสุดทันที เหมือนสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป แต่ยังเกี่ยวข้องกับความรู้สึกพึงพอใจและความไว้วางใจที่มีต่อสินค้าและบริการนั้นอีกด้วย (ก่อพงษ์ บุญการ, 2550)

2.2.3 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

UNWTO (1997) กำหนดรูปแบบการท่องเที่ยว ได้ 3 รูปแบบหลัก ได้แก่

1. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism)

ประกอบด้วย

1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

3) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหินผา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามของภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลกศึกษาธรรมชาติ ของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล ได้ความรู้ ได้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานการท่องเที่ยว อย่างรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

4) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

5) การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาวจันทรคติที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ ความทรงจำและประสบการณ์เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืน

2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism)

ประกอบด้วย

1) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชม และเพลิดเพลิน ในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดี ในท้องถิ่นพื้นฐานของ ความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ ประชาคมในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2) การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชาวบ้านใน ท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์ เพื่อศึกษาความเชื่อ การ ยอมรับ นับถือการเคารพ พิธีกรรมต่าง ๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและ วัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อการรักษา สภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

3) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism / Village Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลินได้ความรู้ งดงามสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา พื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อการรักษา มรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการ การท่องเที่ยว

3. รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism)

ประกอบด้วย

1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวใน แหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจ ได้รับความ เพลิดเพลิน และสุนทรียภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการ รักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความ งาม

2) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-Meditation Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจธรรมแห่ง ชีวิตมีการฝึกทาสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการ

จัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทยการนวดแผนไทย ราชไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

3) การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่าง ๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกูย หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านชาวจีนฮ่อ เป็นต้น เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

4) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดความสนใจในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดาน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่น สกีนํ้า เป็นต้น ให้ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนานตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

5) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

6) การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และฟาร์มสเตย์ (Home Stay & Farm Stay) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยว อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

7) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay) หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ชีวิต ในปีนปลายหลังเกษียณอายุจากการหางานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัย ที่ทำของชีวิตคือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3 - 4 ครั้งต่อปี คราวละนานๆ อย่างน้อย 1 เดือน

8) การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) หมายถึง การจัดงานเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้า นั้น ๆ ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้แทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ผู้แทนบริษัทจำหน่าย เครื่องไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัดต่าง ๆ ที่สามารถขายสินค้าประเภทนั้นได้มากตามที่บริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศตั้งเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและ จัดงานเที่ยว โดยออก

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าพักรวมและค่าอาหารระหว่างการเดินทางให้กับ ผู้ร่วมเดินทาง เป็นการจัดรายการพักรวมตั้งแต่ 2 - 7 วัน เป็นรายการนาเที่ยวชมสถานท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ อาจเป็นรายการนาเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนาเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

9) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M=Meeting/ I= Incentive/ C=Conference / E=Exhibition) เป็นการจัดนาเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของผู้ที่จัดประชุม มีรายการจัดนาเที่ยวก่อนการประชุม (Pre-Tour) และการจัดรายการนาเที่ยวหลังการประชุม (Post-Tour) โดยการจัดรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อบริการให้กับผู้เข้าร่วมประชุม โดยตรง หรือสำหรับผู้ที่ร่วมเดินทางกับผู้ประชุม (สามีหรือภรรยา) อาจเป็นรายการท่องเที่ยววันเดียว หรือรายการเที่ยวพักรวม 2 - 4 วัน โดยคิดราคาแบบเหมารวมค่าอาหาร และบริการท่องเที่ยว

10) การท่องเที่ยวแบบผสมผสานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการ การท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นามาจัดรายการนาเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2 - 7 วันหรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (Eco-Agro Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และประวัติศาสตร์ (Agro-Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (Eco-Adventure Travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (Geo- Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (Agro-Cultural Tourism) เป็นต้น

ชวัลนุช อุทยาน (2551) ได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเพื่ออธิบาย พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Typology: a systematic classification or study of types) ไว้ว่า ส่วนใหญ่การจัดการรูปแบบของนักท่องเที่ยวได้มาจากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์หรือการใช้แบบสอบถาม (questionnaire) การกำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวอาจทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และวิธีการที่ใช้

Cohen (1972) ได้เสนอรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

1. ท่องเที่ยวแบบนันทนาการ (Recreational Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวซึ่งเน้น ความสำคัญในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการหรือการพักผ่อนทางร่างกาย

2. ท่องเที่ยวแบบปลีกตัวหาความเพลิดเพลิน (The Diversionary Tourists) เป็น นักท่องเที่ยวที่พยายามหาแนวทางเพื่อลืมนความจางในชีวิตประจำวัน

3. ท่องเที่ยวมุ่งหาประสบการณ์ (The Experiential Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่ เดินทางเพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แท้จริง นักท่องเที่ยวประเภทนี้สนใจศึกษาและได้รับประสบการณ์ ที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปสัมผัส ตัวอย่างอาทิ เมื่อเดินทางไปประเทศสเปน ก็ต้องการสัมผัส วิถีชีวิตของคนท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่แท้จริงเป็นของสเปน

4. ท่องเที่ยวแบบชอบทดลอง (The Experimental Tourists) มีลักษณะที่เห็นเด่นชัดคือ ชอบติดต่อกับคนท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของคนท้องถิ่น

5. ท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตแบบคนท้องถิ่น (The Existential Tourists) นักท่องเที่ยวประเภทนี้ต้องการฝังตัวเองหรือใช้ชีวิตภายใต้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเดียวกับคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นเวลานาน ตัวอย่างอาทิ นักท่องเที่ยวที่มาใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในประเทศไทย อาทิ พัทยาหรือเชียงใหม่ และพยายามใช้ชีวิตอาทิเดียวกับคนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตัว การรับประทานอาหาร การพยายามพูดภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

Swarbrooke (1999) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมเยือน (Visiting Friends and Relatives)
2. การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (Business Tourism)
3. การท่องเที่ยวแบบอิงศาสนา (Religious Tourism)
4. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health Tourism)
5. การท่องเที่ยวแบบสวัสดิการ (Social Tourism)
6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Educational Tourism)
7. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)
8. การท่องเที่ยวแบบชมทิวทัศน์ (Scenic Tourism)
9. การท่องเที่ยวแบบการแสวงหาความสำราญ (Hedonistic Tourism)
10. การท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมหรือทำกิจกรรม (Activity Tourism)
11. การท่องเที่ยวแบบมุ่งความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism)

นฤมล รัตนไพจิตร และคณะ (2562) รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง ระดับความสนใจของประชาชน ที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีบริการอยู่ในประเทศไทย อันได้แก่ การนวดแผนไทยการนวดเท้า การอบ/ประคบสมุนไพร สุคนธบำบัด สปา การฝึกกายบริหารท่าฤๅษีดัดตน การฝึกสมาธิแนว พุทธศาสน์ การบริการอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพร เพื่อสุขภาพ การบริการผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ และความงาม

2.2.4 ช่องทางการรับทราบสื่อ

Klapper, J.T. (1960) ได้กล่าวว่า การเปิดรับสื่อเป็นกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารเปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกในการเลือกช่องทางการสื่อสารบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งสารที่มีอยู่ด้วยกันหลายแหล่ง เช่น การเลือกซื้อ

หนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง เลือกเปิดวิทยุกระจายเสียงสถานีใดสถานีหนึ่งตามความสนใจและความต้องการของตน อีกทั้ง ทั้งทักษะและความชำนาญในการรับรู้ข่าวสารของคนเรานั้นก็ต่างกัน บางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน ก็จะชอบฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์มากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2) การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกตามความคิดเห็นความสนใจของตนเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจหรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็เชื่อว่ารับรู้ข่าวสารทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายสารแตกต่างกันไปตามความสนใจ ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และ จิตใจ ฉะนั้นแต่ละคนอาจตีความเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลดังกล่าว นอกจากจะทำให้ข่าวสารบางส่วนถูกตัดทิ้งไปยังมีการบิดเบือนข่าวสารให้ผิดทิศทางเป็นที่น่าพอใจของแต่ละบุคคลด้วย

4) การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ ฯลฯ ของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้้นั้นมักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนความรู้สึคนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิมให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งและมีสิ่งที่ไม่สบายใจขึ้น

ขั้นตอนกระบวนการการรับรู้ของผู้บริโภค (นักท่องเที่ยวน) เนื่องจากการรับรู้เป็นผลอันเกิดจากกระบวนการข้อมูล (Information processing) กระบวนการข้อมูล เป็นกิจกรรมของผู้บริโภค เริ่มตั้งแต่ผู้บริโภคเปิดรับต่อสิ่งเร้า แปลความหมายออกมา และนำไปเก็บไว้ในหน่วยความจำ (Hawkins, Best and Coney. 1998:290) กระบวนการ ข้อมูลจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1.การเปิดรับ (Exposure) 2.การตั้งใจรับรู้ (Attention) 3.การแปลความหมาย (Interpretation) 4.การเก็บข้อมูลไว้ในหน่วยความจำ (Memory) โดยใน 3 ขั้นตอนแรกจะเป็นกระบวนการรับรู้ (perception) การเปิดรับ (Exposure) เกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้า เช่น ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Billboard) เข้ามาสู่ประสาทสัมผัสการรับรู้ (Sensory Receptor Nerves) ของผู้บริโภค คือการเห็น (Vision) เป็นต้น การตั้งใจรับ (Attention) เกิดขึ้นเมื่อประสาทสัมผัสผ่านความรู้สึกไปยังสมอง เพื่อพิจารณาการแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการนำความรู้สึกที่ได้รับแปลความหมายออกมา โดยอาศัยความรู้

และประสบการณ์เป็นเครื่องมือ ส่วนการเก็บข้อมูลไว้ในหน่วยความจำ (Memory) เป็นการนำข้อมูลที่
ที่ได้รับเข้ามาใหม่ ที่สามารถเรียกนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจได้ทันที โดยมีข้อมูลหรือประสบการณ์เดิม
ที่รวมอยู่ด้วย ซึ่งข้อมูลในหน่วยความจำหรือคลังสมองเหล่านี้จะถูกเรียกนำมาใช้ในโอกาสต่าง ๆ
ต่อไป

นั้ท์หทัย เถาตระกูล และ ภัทรพรรณ วรรณลักษณ์ (2563) ที่พบว่า การตัดสินใจ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้จากการได้คำแนะนำจาก ครอบครัว เพื่อนสนิท และคนใกล้ชิดเป็นช่องทาง
รับทราบข้อมูลที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวชาว
ไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการความเชื่อมั่นของแหล่งข้อมูล ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวได้เป็นการ
พักผ่อน บำบัดรักษาสุขภาพกายและจิตใจได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทำให้พบว่า การที่จะศึกษาถึง
ประเภทของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
จำเป็นต้องเข้าใจในองค์ประกอบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พฤติกรรมการท่องเที่ยว เพื่อที่สามารถ
แยกนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดในด้าน
องค์ประกอบของการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

การตัดสินใจท่องเที่ยวหรือตัดสินใจใช้บริการต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ต้องมี
สาเหตุให้เกิด ซึ่งการเกิดนั้นจะต้องมีแรงจูงใจ หรือสิ่งจูงใจ โดยเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย

McIntosh & Goeldner (1986) แบ่งแรงจูงใจ ออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) สิ่งกระตุ้นจากสภาพร่างกายและสภาวะจิตใจ เช่น อยากที่จะสบายใจ
- 2) สิ่งกระตุ้นจากวัฒนธรรม เช่น การอยากได้เรียนรู้วัฒนธรรม ลักษณะการดำรงชีวิต ศิลปะ
แขนงต่าง ๆ
- 3) สิ่งกระตุ้นระหว่างบุคคล เช่น อยากที่จะได้ไปพบปะบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเพื่อเรียนรู้สิ่ง
ใหม่
- 4) สิ่งกระตุ้นจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ชื่อเสียง การไปทำงาน ไปศึกษา
หรือไปทำกิจบางอย่างที่เป็นการสร้างการยอมรับจากผู้อื่น

เพียร์ส, มอร์ริสัน และรูจเลจัน (Pearce, Morrison & Rutledge, 1998) ได้ กล่าวถึง
แรงจูงใจในการท่องเที่ยวว่าเกิดจากปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) สอง
ปัจจัยนี้เป็นแรงหลักที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของบุคคลขึ้น

1) ปัจจัยผลัก (Push Factors) คือ ความอยากจากภายในตัวบุคคล เป็นชนวนที่ทำให้เกิดความอยากที่จะออกเดินทางท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย

- 1.1) ทางกายภาพ เช่น ร่างกายที่ต้องการการพักผ่อน
- 1.2) อยากหลีกเลี่ยง เปลี่ยนบรรยากาศ หรือคือการออกจากชีวิตที่จำเจ
- 1.3) ได้เจอสิ่งใหม่ เช่น พบเจอสิ่งแปลกใหม่ ประสบการณ์ที่ไม่เคยพบเจอ ได้ไปเยือนสถานที่ที่แตกต่างจากที่เคยพบเห็นมาก่อน

- 1.4) ความภูมิใจที่ได้ไปยังที่ใหม่ ๆ
- 1.5) ความอยากไปเรียนรู้ ไปศึกษาวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่แตกต่าง
- 1.6) ไปพบปะผู้คน ไปเข้าสังคมและรู้จักคนเพิ่มขึ้น

2) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) คือ สิ่งดึงดูดที่ทำให้ตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่นั้น ๆ ประกอบไปด้วยปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจหรือดึงดูดใจ เช่น ความสวยงามของสถานที่เที่ยว เทศกาลงานสำคัญ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ราคาการเดินทางหรือที่พัก เป็นต้น

3) มูลเหตุจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยว คือ มูลเหตุที่มาจากทั้งแรงผลักและแรงดูด ได้แก่ การหนีความจำเจ การกระทำตาม ๆ กัน การไปสัมผัสภูมิอากาศที่แตกต่าง การแสวงหา ความสุขด้านเพศ การจับจ่ายใช้สอยของผู้มีรายได้สูง การผจญภัย ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความอยากไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญ ความสะดวกของการจองที่พักหรือการเดินทาง การจองผ่านบริษัทนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ การไปร่วมกิจกรรมกีฬาหรือกิจกรรมทางดนตรี การศึกษา การ ประชุมสัมมนา เป็นต้น

4) ประสบการณ์ที่ได้จากการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ด้านบวก คือ ความรู้สึกพอใจและความประทับใจ ส่วนด้านลบคือส่วนที่ได้ประสบแล้วไม่พอใจ หรือต่างจากที่ คาดหวังไว้

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2550) อธิบายว่าแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นให้ เกิดการเคลื่อนที่ของบุคคลไปยังเป้าหมายเพื่อสนองความพึงพอใจให้กับตนเองในด้านต่าง ๆ กันไป โดยแรงจูงใจนี้แบ่งออกเป็นปัจจัยผลัก (Push Factors) ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ซึ่งปัจจัยผลักนี้ เป็นเพียงชนวนให้เกิดความอยาก แต่ในกระบวนการที่จะตัดสินใจไปท่องเที่ยวอยู่ที่ปัจจัยดึงดูด ว่าสถานที่นั้น ๆ มีความน่าสนใจ สะดวกสบาย มีภาพลักษณ์ชื่อเสียง หรือมีกิจกรรม มากเพียงพอที่จะต่อการที่จะสนองความอยากของบุคคลหรือไม่

Uysal & Hagan (1993) กล่าวว่าแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1) ปัจจัยผลัก คือ ความอยากที่จะออกจากความจำเจ ความกดดัน ต้องการอยาก พักผ่อน ความผ่อนคลายและเพื่อสุขภาพ
- 2) ปัจจัยด้านสังคมและด้านประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา เป็นต้น
- 3) ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ การตลาด ภูมิอากาศ ความเป็นมาของสถานที่ ความสะดวกในการไปเยือน และภาพลักษณ์ เป็นต้น

Hudman (1980) ได้อธิบายไว้ว่าแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเกิดจากทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูด ซึ่งเป็นปัจจัยหลัก โดยสองปัจจัยนี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญด้านจิตวิทยา โดยมีความสัมพันธ์กันคือแต่ละตัวจะเสริมกำลังให้กันและกัน

1) ปัจจัยผลักดัน คือความอยากไปเที่ยว เป็นแรงผลักดันและเป็นเหตุผลของการไปเที่ยว เช่น การมีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องที่ตนยังไม่รู้ เช่น เพื่อเก็บข้อมูลไปถ่ายทอดเพื่อศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ หรือเพื่อความพึงพอใจส่วนตัว เช่น เพื่อพักผ่อน เพื่อไปทำบุญ เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อธุรกิจ และเพื่อแข่งขันกีฬา เป็นต้น

2) ปัจจัยดึงดูด เป็นตัวที่ทำให้บุคคลเลือกที่จะไปยังสถานที่นั้น โดยเป็นการท่องเที่ยวในเชิงต่าง ๆ เช่น เชิงวัฒนธรรม เชิงกายภาพ หรือภูมิประเทศ ชมธรรมชาติ โดยมีองค์ประกอบคือ ความมีชื่อเสียงของสถานที่ การคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เดิม ความงาม ผลิตภัณ์หรือของที่ระลึก ความปลอดภัย และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น

สรุปได้ว่า แรงจูงใจเกิดจากทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน โดยมีทั้งแรงผลักดัน รวมถึงแรงดึงดูดให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวขึ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

2.4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการหลายได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

ณัฐพงศ์ โห้ไทย และคณะ (2561) ได้สรุปว่าความพึงพอใจ เกิดขึ้นจากความรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งสิ่งใด เมื่อความต้องการของมนุษย์ ได้รับการตอบสนองตามความต้องการหรือตามแรงจูงใจ เกิดเป็นทัศนคติด้านบวกซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงสภาพ ความพึงพอใจในสิ่งนั้น ความพึงพอใจเกิดเป็นความคิดเห็นของผู้รับบริการที่ได้รับจากผู้ให้บริการ ซึ่งสามารถประเมินผลลัพธ์ได้จากความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้รับบริการในอุดมคติกับการรับรู้ของผู้รับบริการที่ได้ความพอใจ

ชลิตา เฉลิมรักชาติ (2560) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวภายในของแต่ละบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งที่บุคคลต้องการได้รับการตอบสนองตามที่หวังไว้ ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าหากความต้องการของบุคคลที่หวังไว้ไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น ดังนั้นความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้นเกิดจากการรับรู้ ความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่ได้รับการบริการ หรือได้รับการตอบสนองที่ดีจากสถานที่ องค์กรต่าง ๆ ที่ไปเยี่ยมชมเยือน หรือไปใช้บริการ

ริญญารัตน์ เพชรพันธุ์ทอง (2560) จากความหมายของความพึงพอใจ สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง การแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์การซื้อและการใช้สินค้า

และบริการซึ่งเป็นการ แสดงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสบการณ์ที่ได้รับบริการ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

2.4.2 ความพึงพอใจของการให้บริการ

วิชาน จินากัต์ (2555) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีดังนี้

1) ผลลัพธ์บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้น เมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะคุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ ความเอาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลลัพธ์ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าใช้สินค้าหรือบริการแต่ละอย่าง และคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอบริการเป็นส่วนสำคัญในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า

2) ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับหรือพิจารณาว่าเหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้รับบริการ ทั้งนี้เจตคติของผู้รับบริการที่มีต่อราคาค่าบริการกับคุณภาพของการบริการแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไป

3) สถานที่บริการ การเข้าถึงบริการได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญ

4) การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นจากการได้ยินข้อมูลข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการไปในทางบวก ซึ่งหากตรงกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมาได้

5) ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารการบริการ และผู้ปฏิบัติงานบริการล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหารการบริการที่วางนโยบายการบริการโดยคำนึงถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลักย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย

6) สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักจะชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สีสน การจัดแบ่งพื้นที่เป็นส่วนสัดส่วน ตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้ในางานบริการ

7) กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของการจัดการระบบการบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัว และสนองตอบความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของการบริการ ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ ผลลัพธ์ ราคา ค่าบริการ สถานที่บริการ การส่งเสริมแนะนำบริการ ผู้ให้บริการ สภาพแวดล้อมของการบริการ และกระบวนการบริการ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

2.5.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไว้ ดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามใน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยว เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจน การตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล และอื่นๆ โดยเป็นการท่องเที่ยว ที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไป การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) จึงมีการจัดรายการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงาน จากธรรมชาติมาบำบัดรักษาและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ให้สดชื่นผ่อนคลาย เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สมดุล (ชนิดา ทวีศรี, 2557 อ้างถึงใน นฤมล รัตนไพจิตร และคณะ, 2561)

อลิสสา ฤทธิชัยพุกษ์ (2558) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจหรือจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และ/หรือบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ หรือเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจควบคู่กัน โดยมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

วรินทรา ศิริสุทธิกุล (2557) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งเพื่อรับ การบำบัดรักษา จากสถานประกอบการด้านสุขภาพ เพื่อรับบริการ ตรวจสุขภาพ ทัศนกรรม ศัลยกรรมความงาม หรือเพื่อการฟื้นฟูร่างกายจากการเจ็บป่วย หรือทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง โดยการใช้บริการสปา (Spa) และการแพทย์ทางเลือก อาทิ การนวดไทย การนวดน้ำมัน วารีบำบัด เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ (Wellness)

วรรณมา วงษ์วานิช (2546: 145) ได้กล่าวว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวพักผ่อนไปท่ามกลางธรรมชาติ เรียนรู้วิถีการใช้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดและเสริมสร้างสุขภาพ

ให้แข็งแรง จิตใจสดชื่นแจ่มใสควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว เห็นวัฒนธรรมท้องถิ่น และนำสิ่งที่ได้รับมาปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

โดยสรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพหรือบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ

2.5.2 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ณาริญา วีระกิจ และคณะ (2562) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และ 2) การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ

1. การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งประโยชน์ต่อการรักษาฟื้นฟูสุขภาพของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ มี แรงจูงใจหลักหรือแรงจูงใจรองในการเดินทางออกนอกประเทศเพื่อรับการบริการทางการแพทย์ (ณัฐพล สลาวัดมนานนท์, 2559)

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์บรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวจะสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนการบำบัดรักษาโรค และส่วนการพักผ่อนหย่อนใจ (holiday/leisure) โดยมีบริการหลักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ใช้ คือ การบริการทางการแพทย์ โปรแกรมการท่องเที่ยวที่ปรับให้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละคนเพื่อช่วยบำบัดรักษาโรค (เช่น สปา การนวดเพื่อผ่อนคลาย เป็นต้น) ที่พักระดับหรู บริการรถเช่า ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ประสานงานเรื่องวีซ่าและเอกสารเดินทางที่ปรึกษาทางการแพทย์ รวมถึงกิจกรรม พักผ่อนหย่อนใจในช่วงก่อนหรือหลังการรักษาโรค

2. ในขณะที่นักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ทำให้สุขภาพดีขึ้นโดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการทางกายภาพ (Physical) จิตใจ (Mental) จิตวิญญาณ (Spiritual) อารมณ์ (Emotional) สิ่งแวดล้อม (Environmental) และสังคม (Social)

วิราสิริรี วสีวีริสีวี และคณะ (2557) พบว่า ความเป็นไปได้และรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี มีบ่อน้ำร้อนที่วัดวังขนาขที่มีอุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส ตามเกณฑ์ธาราบำบัดรูปแบบความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การอบสมุนไพร การนวดแผนโบราณ อาบน้ำแร่และสปา รูปแบบและแนวทางการบูรณาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นคือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์

ปัทิตตา ดันติเวชกุล (2546) กล่าวว่า ในประเทศไทยได้มีการจัดรูปแบบกิจกรรมการให้บริการส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism) ได้แก่

1. การนวดแผนไทย ถือเป็นวิธีบำบัดรักษาโรคของไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิม เริ่มต้นมาจากความพยายามในการบรรเทาอาการปวดเมื่อย ฟกช้ำ ด้วยการสัมผัสสัมผัสจับต้องหรือกดบริเวณที่เจ็บเพื่อช่วยเหลือตนเอง นวดเพื่อช่วยเหลือตนเองและสังสมประสบการณ์มาเป็นการนวด เริ่มจากการนวดตนเอง นวดเพื่อช่วยเหลือบุคคลใน ครอบครัวและกระจายกว้างขวางออกไปในชุมชน นอกจากนี้ ใน

ค่ายมวย ซึ่งมักเกิดอุบัติเหตุจากการต่อสู้ เช่น ไหล่หลุด เคล็ด ชัดยอก จึงมีการบำบัดขั้นต้นด้วยการ กด จับ ดัด ดึง เพื่อให้เข้าที่ ทำให้เรียนรู้สืบทอดกันมา และพัฒนาเป็นท่าต่าง ๆ สรุบบทเรียนเป็น ศาสตร์และศิลปะที่ใช้ในการบำบัดรักษาตราวจจนถึงปัจจุบัน

ประโยชน์ของการนวดแผนไทย คือ

- 1.1 ช่วยทำให้ระบบหมุนเวียนของโลหิตดี สุขภาพแข็งแรง
- 1.2 ช่วยทำให้การเคลื่อนไหวของสรีระ คล่องแคล่วอย่างธรรมชาติ
- 1.3 สามารถบรรเทาโรค และอาการปวดต่าง ๆ ของข้อต่อและกล้ามเนื้อ
- 1.4 เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและถ่ายทอดความเอื้ออาทรต่อผู้ถูกนวด

2. การนวดเท้า มีหลักการพื้นฐาน คือ อวัยวะทั้งหมดของร่างกายจะมีการแสดงออกที่สัมพันธ์กับบริเวณเท้าทั้งหมด โดยอวัยวะส่วนใหญ่จะสัมพันธ์กับบริเวณสันเท้า แล้วกระจายไปสู่ปลายเท้า การนวดเท้าแบบไทยจึงมีวิธีการนวดและการกดจุดบนเท้า ซึ่งจะไปมีผลที่อวัยวะอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงได้โดยยังไม่สามารถอธิบายถึงประสาทที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงแบบแพทย์แผนปัจจุบันได้

การนวดเท้าแบบไทยเป็นการนวดโดยรวมเพื่อกระตุ้นเส้นสายให้ลมเดินสะดวก โดยเริ่มจากฝ่าเท้า หลังเท้า แล้วไปที่ขา ประโยชน์ของการนวดเท้าเพื่อสุขภาพ คือ

2.1 ช่วยส่งเสริมสุขภาพโดยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต น้ำเหลือง และกระตุ้นการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกายให้ทำงานสมดุลดี

2.2 ช่วยป้องกันโรคบางอย่าง เช่น ท้องผูก หืด ปวดหัว โรคไต โรคเครียด ไมเกรน เป็นต้น

2.3 ส่งผลดีทางด้านสุขภาพจิต รู้สึกสบายลดความตึงเครียด และสร้างความสัมพันธ์อันดี ในครอบครัว

3. การอบ/ประคบสมุนไพรหมายถึง กระบวนการและวิธีการในการส่งเสริมสุขภาพและการบำบัดรักษาร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ด้วยกรรมวิธีอบไอน้ำผสมกลิ่นหอมจากพืชสมุนไพรหรือกรรมวิธีประคบร้อนจากพืชสมุนไพร ตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทยโบราณ

3.1 การอบสมุนไพร เป็นการอบตัวด้วยไอน้ำที่ได้จากการต้มสมุนไพร เป็นวิธีบำบัดรักษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเริ่มต้มจากประสบการณ์การนั่งกระโจมในหญิงหลังคลอด โดยใช้ผ้าทำเป็นกระโจมหรือนั่งในสุม่ไก่ที่ปิดคลุมมิดชิด และมีหม้อต้มสมุนไพรซึ่งเดือดทำให้สามารถอบและสูดดมไอน้ำสมุนไพรและผิวหนังได้สัมผัสไอน้ำด้วยกัน ช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้นทำให้ร่างกายสดชื่น ผิวพรรณเปล่งปลั่งมีน้ำมีนวล ต่อมาจึงเป็นที่นิยมในประชาชนทั่วไป จึงได้มีการจัดทำเป็นห้องอบตัวด้วยไอน้ำสมุนไพร 2 แบบคือ การอบแห้งหรือที่เรียกว่า “เซาว์น่า” (Sauna) โดยใช้ความร้อนจากถ่านหินบนเตา และการอบเปียก โดยใช้หม้อต้มสมุนไพรที่มีท่อส่งไอน้ำเข้าไปภายในห้องอบ

3.2 การประคบสมุนไพร เป็นวิธีบำบัดรักษาของแพทย์แผนไทยอีกวิธีหนึ่งโดยการนำสมุนไพรสดที่มีตัวยาคัญเช่น หัวไพล ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ ผิวมะกรูด ฯลฯ ห่อใส่ผ้ารวมกันโดยใช้วิธีนี้

ให้ร้อนเพื่อให้เกิดน้ำมันหอมระเหยเป็นสารในการออกฤทธิ์ซึ่งเมื่อผสมกับความชื้นด้วยตัวยาตามสรรพคุณของสมุนไพรจะซึมผ่านผิวหนังด้วยการประคบน้ำร้อนไปตามบริเวณที่ต้องการส่วนใหญ่จะนิยมทำกันในหญิงหลังคลอด และผู้ที่ต้องการให้ร่างกายสดชื่นผิวพรรณเปล่งปลั่งมีน้ำมีนวล

4. สุคนธ์บำบัด (Aroma Therapy) หมายถึงกระบวนการและวิธีการในการส่งเสริมสุขภาพและการบำบัดรักษาร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ด้วยกลิ่นหอม ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากน้ำมันหอมระเหย (Essential Oil หรือ Volatile Oil) ที่สกัดได้จากส่วนต่าง ๆ ของพืชสมุนไพร เช่น ดอกใบ ราก ผล เปลือกไม้ ยางไม้ (Resins, Gums, Exudates) รวมถึงสารในพืชบางชนิด เช่น Coumarin และกลิ่นหอมที่ได้มาจากสัตว์ เช่น ปลาวาฬ (อำพันทอง หรือ Ambergris เป็นสารหอมที่ได้จากสำรอกปลาวาฬ) ชะมด (ชะมดเข็ชต์ หรือ Civet เป็นสารหอมที่ได้จากสิ่งขับถ่ายจากกระเปาะของต่อมคู้ใกล้กับอวัยวะสืบพันธุ์ของตัวชะมด) บีเวอร์ กวาง เป็นต้น โดยวิธีการใช้น้ำมันหอมระเหยที่นิยมใช้ในสุคนธ์บำบัด อยู่ 3 วิธีดังนี้

4.1 การสูดดมโดยตรง เป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก โดยสูดดมกลิ่นหอมจากน้ำมันหอมระเหย ที่หยดบนสำลีหรือกระดาษทิชชูหรือสูดดมไอระเหยจากน้ำมันระเหยที่หยดลงในเตาต้มน้ำร้อน 5-10 หยด ไอน้ำจะพากลิ่นน้ำมันหอมระเหยกระจายออกไปทั่วบริเวณ สร้างบรรยากาศให้มีกลิ่นหอมและบำบัดอาการต่าง ๆ แล้วแต่ชนิดของน้ำมันหอมระเหย

4.2 การผสมน้ำ โดยการเติมน้ำมันหอมระเหยลงในอ่างอาบน้ำ เป็นวิธีการที่ดีในการผ่อนคลายอารมณ์และจิตใจ กลิ่นหอมของน้ำมันหอมระเหยจะผ่านเข้าสู่ร่างกายได้ 2 ทางคือ การสูดดมกลิ่นที่ระเหยขึ้นมาจากน้ำและการแทรกซึมเข้าทางผิวหนัง น้ำในอ่างอาบน้ำไม่ควรร้อนเกินไป และปริมาณน้ำมันหอมระเหยไม่ควรเกิน 6 หยด ถ้าในเด็กควรลดปริมาณน้ำมันหอมระเหยลงสักครึ่งหนึ่ง โดยต้องผสมให้เข้ากับน้ำที่เตรียมไว้แล้ว

4.3 การใช้กับผิวหนังโดยตรง โดยทาน้ำมันหอมระเหยบนผิวหนังแล้วนวดร่างกายด้วยมือเปล่าแบบลูบไล้ไปมาด้วยน้ำหนักที่สม่ำเสมอ จะช่วยคลายเครียดและลดความปวดเมื่อยได้ดี แต่ไม่ควรเอาน้ำมันหอมระเหยชนิดเข้มข้นมานวด ควรจะให้น้ำมันหอมระเหยเจือจางเสียก่อนใช้ทาบนผิวหนัง

5. การบริการอาบน้ำแร่ (Spa) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย คือแหล่งน้ำแร่ (Mineral Water) ที่พบในรูปของน้ำพุร้อนหรือบ่อน้ำร้อน เนื่องจากเชื่อกันว่า น้ำแร่ชนิดต่าง ๆ มีคุณค่าทางการบำบัดรักษาและส่งเสริมสุขภาพจากการดื่มหรืออาบ โดยรู้จักไปในนามของ “สปา” (Spa) ในประเทศไทย น้ำแร่ก็เป็นสิ่งที่คนไทยรู้จักคุณค่ามานาน ซึ่งมีให้บริการอยู่ในแหล่งบ่อน้ำแร่และบ่อน้ำพุร้อนในหลายจังหวัดเช่น ระนอง เชียงใหม่ เชียงราย อุทัยธานี ยะลา ฯลฯ แต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและทันสมัยเท่าที่ควรเหมือนอย่างในต่างประเทศ

6. วารีบำบัด (Water Therapy) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมและบำบัดรักษาสุขภาพโดยวิธีการสร้างความสมบูรณ์แข็งแรงและเพิ่มสมรรถภาพที่ดีของร่างกายด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่อาศัยน้ำเป็นปัจจัยสำคัญ ประกอบด้วยการออกกำลังกายในน้ำด้วยวิธีการทำกิจกรรมแอโรบิกในน้ำซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ไฮโดรเทอราปี (Hydrotherapy) การออกกำลังกายแอโรบิกในน้ำสามารถช่วยสร้างเสริมและบำบัดรักษาสุขภาพได้ เพราะน้ำมีแรงพยุงตัวที่ช่วยลดในสวนต่าง ๆ ของร่างกายได้ดี และช่วยเสริมสร้างกล้ามเนื้อได้เร็วขึ้น สำหรับผู้สูงอายุที่มีอาการปวดหลัง หรือปวดข้อสามารถใช้วิธีไฮโดรแอโรบิก (Hydro-Aerobics) โดยการออกกำลังกายในสระน้ำที่มีระดับน้ำสูงเพียงแค่หน้าอกและเป็นพื้นสระน้ำแบบระนาบเดียวกันทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีวิธีการวารีบำบัดแบบง่าย ๆ คือ การอาบน้ำร้อน น้ำ เย็นสลับกัน โดยเริ่มต้นอาบน้ำร้อนก่อนประมาณ 3-5 นาที แล้วสลับการอาบน้ำเย็น ซึ่งจะมีผลทำให้ร่างกายเกิดความกระปรี้กระเปร่าขึ้น แต่ถ้าก่อนนอนอยาก ให้ร่างกายรู้สึกสบายและหลับง่าย ก็ให้ใช้วิธีการอาบน้ำอุ่น เพื่อให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกายทำงานช้าลง ประโยชน์ของวารีบำบัดด้วยวิธีนี้จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคต่าง ๆ ช่วยปรับฮอร์โมน และช่วยผ่อนคลายของระบบประสาทที่มีอาการตึงเครียดได้

7. การฝึกกายบริหารท่าฤๅษีดัดตน การออกกำลังกายโดยฝึกกายบริหารนับเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การสร้างเสริมสุขภาพที่ดี ซึ่งมีวิธีการทำให้ร่างกายเกิดการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานขับเหงื่อออกมา โดยให้มีความสัมพันธ์กับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นกระดูก ข้อต่อกล้ามเนื้อ และอวัยวะภายในต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ การดัดตนยังอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างท่าทางการเคลื่อนไหวกับการหายใจเป็นหลักสำคัญ จึงต้องมีการนั่งสมาธิร่วมด้วย จะช่วยทำให้จิตใจสบายคลายเครียด หมอไทยโบราณจึงเชื่อมโยงประสบการณ์ของท่าฤๅษีดัดตนที่บอกเล่าสืบต่อกันมา และค้นคว้าเพิ่มเติมให้เป็นท่ากายบริหารแบบไทย และสรุปท่าทางการดัดตนให้มีความสุขและสามารถปฏิบัติได้โดยคนทั่ว ๆ ไป ไม่ผัดโผนหรือฝืนร่างกายจนเกินไป ประโยชน์ของการฝึกกายบริหารท่าฤๅษีดัดตน มีดังนี้

7.1 ช่วยให้เกิดความเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ ของแขนขาหรือข้อต่อต่างๆให้เป็นไปอย่างคล่องแคล่ว บางท่าจะมีการกดหรือบีบนิ้วร่วมไปด้วย รวมทั้งฝึกลมหายใจเข้าออกอย่างลึก ๆ และช้า ๆ

7.2 มีการใช้สมาธิร่วมด้วยจะช่วยยกระดับจิตใจให้พ้นอารมณ์ขุ่นมัว หงุดหงิด ความง่วง ความเครียดและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการหายใจ หากมีการฝึกหายใจให้ถูกต้อง

7.3 ทำให้โลหิตหมุนเวียนดี เลือดลมเดินได้สะดวก นับเป็นการออกกำลังกายซึ่งสามารถทำได้ในทุกอิริยาบถ

7.4 เป็นการต่อต้านโรคภัยบำรุงรักษาสุขภาพให้มีอายุยืนยาว

8. การฝึกสมาธิแนวพุทธศาสนา (Buddhist Meditation) เพื่อสร้างความสงบเยือกเย็นของจิตใจท่ามกลางสภาพธรรมชาติที่ร่มรื่นงดงาม หรือนั่งวิปัสสนาบำเพ็ญภาวนาขั้นสูงในสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ในวัดป่าธรรมชาติ โดยมีการให้คำปรึกษาแนะนำวิธีปฏิบัติสมาธิอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการคลายเครียดในชีวิตประจำวัน รวมทั้งศึกษาเรียนรู้ปรัชญาชีวิตและจิตวิญญาณตะวันออกช่วยให้เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ และมีภูมิคุ้มกันโรคทางจิต นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสุขภาพกายและใช้แก้ไขโรคได้ ร่างกายกับจิตใจอาศัยกันและมีอิทธิพลต่อกัน ผู้มีจิตใจผ่องใสเบิกบานย่อมช่วยให้กายเอิบอิมผิวพรรณผ่องใส สุขภาพกายดี เป็นภูมิต้านทานโรคไปในตัว

9. การบริการอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ หมายถึง การนำสมุนไพรมาปรุงเป็นอาหารและเครื่องดื่มที่ให้ประโยชน์แก่ร่างกายและจิตใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากพืชสมุนไพรมีสารอาหารที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของร่างกายอยู่ครบถ้วน ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน โปรตีน เกลือแร่ กรดอินทรีย์ วิตามิน และน้ำย่อย เป็นต้น ในทัศนะของแพทย์แผนไทย การกินอาหารตามธาตุเป็นประโยชน์ต่อร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยธาตุ 4 คือดิน น้ำ ลม ไฟ ธาตุทั้ง 4 นี้ต้องมีความสมดุลกัน ซึ่งจะทำให้สุขภาพเป็นปกติ ไม่เจ็บป่วยอาหารที่มนุษย์รับประทานเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่จะบำรุงธาตุให้สมดุลโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารที่มีพืชสมุนไพรเป็นส่วนประกอบจะมีสรรพคุณในการปรับธาตุที่หย่อนหรือกำเริบให้กลับคืนสู่สภาวะปกติ

10. การบริการผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพและความงาม การนำสารสกัดจากสารธรรมชาติและสมุนไพรมาใช้ในการผลิตเครื่องสำอางเพื่อลดอันตรายและการแพ้สารสังเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันนี้มีแนวโน้มได้รับความนิยมสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนากท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในสถานบริการที่พักรวมได้เป็นอย่างดี

จุดประสงค์หลักของการท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภทนี้ คือ การส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต การบำบัดรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการ สร้างเสริมสุขภาพที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทัศนคติ และค่านิยมในการส่งเสริมและรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้สมบูรณ์ด้วยตัวเองมากยิ่งขึ้น การสร้างเสริมสุขภาพด้วยตนเองนั้นสามารถแสดงออกมาในรูปแบบของการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬา การควบคุมน้ำหนักตัว การนิยมเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ การทำจิตใจให้สงบด้วยการฝึกปฏิบัติสมาธิตามแนวพุทธศาสนา และการใช้ยารักษาโรคจากสมุนไพรที่มีผลกระทบบ้างเพียงน้อย

2.5.3 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) จังหวัดภูเก็ต

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต มีปัจจัยสำคัญสำหรับการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยปัจจัยดังกล่าว ประกอบด้วย (1) โรงพยาบาลในจังหวัดภูเก็ตมีมาตรฐานระดับสากล ผ่านการรับรองคุณภาพ JCI จำนวน 2 แห่ง (2) บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ พยาบาล และบุคลากร

สนับสนุนทางการแพทย์) มีความรู้ความสามารถทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน (3) ค่าใช้จ่ายในการรับบริการในจังหวัด ภูเก็ตมีราคาเหมาะสมกับคุณภาพที่ได้รับ (4) ความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ทั้งบริการเชิง การแพทย์และการบริการเชิงส่งเสริมสุขภาพ (5) มีโปรแกรมการให้บริการที่มีหลากหลายและมีคุณภาพ เช่น ศัลยกรรมตกแต่งทรวงอก ชะลอวัย การตรวจสุขภาพ ศัลยกรรมแปลงเพศ ทันตกรรม การตรวจวิเคราะห์และเสริมสร้างศักยภาพทางสมอง ดีทีออกซ์ สปาโยคะ การนวดสมาธิ มวยไทย การรักษาโรคมะเร็ง รวมทั้งการตรวจเช็คสุขภาพทั่วไป (6) สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรมและรีสอร์ท อุปกรณ์ เครื่องมือและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย (ณาริญา วีระกิจ และคณะ, 2562)

นอกจากนี้ ภูเก็ตมีคลินิกเอกชนจำนวน 275 แห่ง มีโรงพยาบาลของรัฐ 3 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชนอีก 3 แห่ง ที่ได้รับการมาตรฐาน JCIA (Joint Commission International Accreditation USA) มีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพในจังหวัดภูเก็ตทั้งหมดที่เข้าระบบและผ่านการรับรองมาตรฐานมากเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร และมีความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนานาชาติ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2559)

C9 Hotelworks (2016) ได้รายงานสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ตพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีชื่อเสียงในตลาดการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์โดยเฉพาะในด้านศัลยกรรมความงาม และการชะลอวัย โดย 70 เปอร์เซ็นต์ของลูกค้าศัลยกรรมความงาม คือ นักท่องเที่ยวจากประเทศออสเตรเลีย นิยมการทำศัลยกรรมเสริม/ยกกระชับหน้าอก มีอายุอยู่ระหว่าง 18-25 ปี มีระยะเวลาที่พำนักในภูเก็ตเพื่อทำศัลยกรรมความงามโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 12 วัน และมีค่าใช้จ่ายในการทำศัลยกรรมความงามเฉลี่ยอยู่ที่ 150,000 บาท ในขณะที่การบริการทางการแพทย์เพื่อการชะลอวัยมีลูกค้ากลุ่มหลัก คือ นักท่องเที่ยวจีน นิยมใช้บริการชะลอวัยด้วยวิธีฮอร์โมน (Hormone treatments) มีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 45-55 ปี ส่วนใหญ่เดินทางมาเป็นคณะทัวร์เพื่อรับบริการทางการแพทย์ ใช้เวลาพำนักในจังหวัดภูเก็ตโดยเฉลี่ย 5 วัน และมีค่าใช้จ่ายสำหรับการบริการทางการแพทย์เพื่อการชะลอวัยเฉลี่ยอยู่ที่ 80,000 บาท แต่จังหวัดภูเก็ตยังไม่มี การจัดเก็บตัวเลขนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างเป็นระบบแต่ได้มีการอ้างอิงข้อมูลจากสถานพยาบาลเอกชนโรงพยาบาลภูเก็ตพบว่า มีนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ที่เข้ามาใช้บริการเชิงการแพทย์ ณ ระหว่างปี พ.ศ. 2557 ถึง 2559 เป็นจำนวนสูงถึง 83,068 คน นักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ที่เข้ามาใช้บริการทันตกรรมเป็นจำนวน 8,319 คน ในปี พ.ศ. 2557 และ 7,400 คน ในปี พ.ศ. 2558 โดยนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ที่ใช้บริการทันตกรรมส่วนใหญ่มาจาก ประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ และรัสเซีย (ณาริญา วีระกิจ และคณะ, 2559) นอกจากนี้ ลลิตา ขุนทอง (2550) ได้ศึกษาแนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบริการทางการแพทย์ในจังหวัดภูเก็ต โดยเสนอแนะว่า โรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดภูเก็ตต้องพัฒนาการบริการทางการแพทย์ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสากล เพื่อยกระดับจังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางบริการด้าน

สุขภาพและบริการทางการแพทย์แห่งเอเชีย ภูเก็ตควรพัฒนาและเชื่อมโยงสินค้าทางการแพทย์และสินค้าทางการแพทย์อื่น ๆ เข้าด้วยกันในรูปแบบแพคเกจการท่องเที่ยวเชิงบริการทางการแพทย์แก่ลูกค้าชาวต่างประเทศ

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งหวังให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรม และสถานบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพหรือบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรม องค์กรประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อมีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษา ซึ่งพบว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาด้านปัจจัยผลักดัน มีค่าเฉลี่ยรวม 3.59 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง เพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล พัฒนาอุปนิสัยการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขอนามัย และเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น ตามลำดับ ส่วนปัจจัยดึงดูด มีค่าเฉลี่ยรวม 3.70 โดยมีรายละเอียด ดังนี้ อัตราค่าบริการต่ำ บุคลากรมีความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับสุขภาพ และประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการแพทย์เอเชีย ตามลำดับ

พบพร โอทกานนท์ และเยาวภา ปฐมศิริกุล (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบคุณภาพการบริการภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว และความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของชาวยุโรปและอเมริกัน ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวยุโรปเป็นนักท่องเที่ยวแบบราคาประหยัด และกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันเป็นนักท่องเที่ยวแบบราคาปานกลาง 2) ผลการค้นหารูปแบบสมการโครงสร้าง พบว่า องค์กรประกอบสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของชาวยุโรป คือ ภาพลักษณ์ด้านสิ่งดึงดูดใจแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพการบริการด้านการเอาใจใส่ ส่วนองค์กรประกอบสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของชาวอเมริกัน คือ ภาพลักษณ์ด้านกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพบริการด้านความเชื่อถือได้

มาศสุภา นิยมบุญจาซ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์กรประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาชันหนอกัว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาชันหนอกัว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม) พบว่าชาวบ้านในเขต

พื้นที่ ตำบลปริงเพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีระดับการความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรม โดยรูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม เป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยสถานที่ จอดรถเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีความสำคัญมากที่สุด ลำดับถัดมา คือ ด้านที่พัก โดยสถานที่ตั้งของที่พักมีความสะอาด และมีความปลอดภัย เป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด ด้านเส้นทางคมนาคม โดยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลาย เส้นทาง มีรถโดยสารสาธารณะให้บริการสม่ำเสมอ

กภาพ สุวรรณฉิม และคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างรายได้เปรียบเทียบการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่การลดราคาและจัดแผนการท่องเที่ยวให้สมราคาสามารถชักจูงนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพิ่มมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากสถานพยาบาลที่ตนเองใช้บริการและได้รับการชักชวนให้ซื้อบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากตัวแทนจำหน่ายบัตรโดยสารหรือผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มีความต้องการท่องเที่ยวมาจากความต้องการส่วนบุคคลและได้ถูกสะท้อนมาจากการทำงานหรือเรียนที่ต้องการได้รับการพักผ่อนและทั้งนี้ยังถูกกระตุ้นจากการตลาดจากทางครอบครัว กลุ่มอ้างอิง ทั้งนี้ใช้สื่อบนสังคมออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลและทำการตัดสินใจในการท่องเที่ยว

ณัฐพงศ์ โห้ไทย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสินค้าประเภทของฝากและของที่ระลึกในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการเลือกซื้อสินค้าประเภทของฝากและของที่ระลึกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ เป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านบุคลากรหรือพนักงาน ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านราคา ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านการสร้างภาพลักษณ์และนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

พรมิตร กุลกาลยีนยง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในประเทศไทย: ความท้าทายและการพัฒนา พบว่า ส่วนใหญ่มีเหตุผลหลักในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า และระยะเวลาในการรอรักษาที่น้อยกว่า เหตุผลดังกล่าวนับว่าเป็นการสร้างโอกาสให้แก่ประเทศไทยที่นอกเหนือจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศกลุ่มลูกค้าเป้าหมายแล้ว เพราะค่ารักษาในประเทศไทยถูกกว่าประเทศสิงคโปร์ซึ่ง เป็นคู่แข่งหลัก และมีบางรายการที่ค่ารักษาถูกกว่าประเทศอินเดียและเม็กซิโก แต่ปัญหาการขาดแคลนแพทย์และการ สร้างความมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยนับว่าเป็นความท้าทายที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้ความตระหนัก ภาครัฐจึงควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ อาจด้วยการสนับสนุนให้โรงพยาบาลเอกชนสมัครเข้ารับการรับรองมาตรฐาน JCI โดยให้สามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงระบบงานตามมาตรฐานมา

หักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้เพิ่มขึ้น จัดให้มีหน่วยงานประสานงานกับภาคเอกชนเพื่อจัดให้มีบริการที่ครบวงจร จัดให้มีมาตรการผ่อนปรนเรื่องวิชา และเร่งผลิตแพทย์เฉพาะทางเพิ่มขึ้น ในขณะที่ทางโรงพยาบาลที่รับนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์เอง ควรที่จะพัฒนาบริการให้ครบวงจร

ริญญารัตน์ เพชรพันธ์ทอง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพึงพอใจต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ โดยรวมอยู่ระดับมากทุกด้านพบว่าด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจภายในพิพิธภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการเข้าถึง ด้านกิจกรรมภายในพิพิธภัณฑ์และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งนี้นักท่องเที่ยวที่มีสัญชาติต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์แตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุและระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์อย่างมีนัยสำคัญ

ชลิตา เฉลิมรักชาติ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อวัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อวัดร่องขุนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ประเด็นพบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจมากที่สุดเป็นลำดับแรก คือ เพื่อเยี่ยมชมงานสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ฝีมือศิลปินที่มีชื่อเสียง คือ อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ รองลงมาคือ ต้องการมาเยี่ยมชม ความสวยงามของวัดร่องขุนเพราะเคยรับรู้จากสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีชื่อเสียงของเชียงราย เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับชีวิต เพื่อศึกษาค้นคว้าศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อกราบขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อต้องการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกระชับความสัมพันธ์กับ ครอบครัว/ญาติพี่น้องได้ ส่วนแรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจ/ความเครียด ในชีวิตประจำวัน

ชื่อนนภา นิลสนธิ และ สุวาริ นามวงศ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงฟิสิกส์จิตวิญญาณ พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มี อิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงฟิสิกส์จิตวิญญาณ โดยนำตัวแปรที่มีความถี่ในการศึกษาซ้ำสูงสุด สรุปเป็นผลการศึกษา ซึ่งพบว่า ปัจจัยผลักดันที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) การหลีกเลี่ยง 2) การผ่อนคลาย 3) การอยู่เหนือตนเอง 4) ความสมบูรณ์ทางกายภาพ 5) การสนองต่อตนเอง 6) ความภูมิใจในตนเอง 7) การพบสิ่งใหม่ สำหรับปัจจัยดึงดูดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ 2) ใกล้ชิดวัฒนธรรม ในชุมชน 3) มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ 4) มีบรรยากาศที่สงบ 5) มีประสบการณ์ร่วมอย่างแท้จริง 6) สถานที่มีความไกลจากที่อยู่ถาวร 7) มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

พิชารัตน์ สุขะนินทร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการรับรู้ข้อมูล ทักษะคนติ และพฤติกรรม ที่มีต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว เชียงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมมีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว เชียงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขต กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพฤติกรรมมีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว เชียงวัฒนธรรม ร้อยละ 61.5

ณาริญา วีระกิจ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง การแพทย์ของจังหวัดภูเก็ต เพื่อยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่ง พบว่า 1) นักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มาจากประเทศ ออสเตรเลีย จีน รัสเซีย และตะวันออกกลาง นิยมใช้บริการผ่านบริษัทตัวแทนเชิงการแพทย์ (Medical Agent) 2) จุดแข็งของ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต คือ ตั้งอยู่ในทำเลที่มีชื่อเสียงและได้รับ ความนิยมระดับโลก ราคาและคุณภาพบริการที่ความเหมาะสม มีโรงพยาบาลที่ได้รับมาตรฐานรับรอง ระดับสากล (JCI) มีความปลอดภัยและมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและโปรแกรมการบริการที่ หลากหลาย จุดอ่อนที่สำคัญคือ บุคลากรที่ดูแลการตลาดยังขาดความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อีกทั้งขาดแคลนบุคลากรที่มีความเข้าใจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม 3) ผู้ประกอบการบริการเชิง การแพทย์สนใจสร้างพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อการเชื่อมโยงการบริการด้านที่พัก เพื่อสุขภาพ บริการ สปา และบริการเชิงสุขภาพแบบองค์รวมเพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันในตลาดการ ท่องเที่ยวเชิง สุขภาพของจังหวัดภูเก็ต

นัทธ์หทัย เกาตระกุล และภัทรพรรณ วรรณลักษณ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจ ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และมากับเพื่อน มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ พักผ่อนหย่อนใจ ส าหรับผลการศึกษา ความสัมพันธ์ ระหว่างความสนใจในกิจกรรมท่องเที่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในกิจกรรมอาหารและเครื่องดื่มสุขภาพที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในระดับมาก อย่างมีนัยส าคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยการสื่อสาร การตลาดที่ มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า การได้คำแนะนำจาก ครอบครัว เพื่อน สนิท และคนใกล้ชิด เป็นปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุด ทั้งนี้ข้อเสนอแนะจาก ผลการศึกษา คือ สถานประกอบการควรนำเสนอเนื้อหาของข่าวสารให้ ตรงกับกลุ่มเป้าหมายในเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถสร้างความแตกต่าง มีเอกลักษณ์ และสามารถกระตุ้น ความสนใจและการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาญนิกิจ และคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลขององค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ด้านสิ่ง

อำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการให้บริการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ความเห็นภาพลักษณ์การท่องเที่ยวจังหวัดระนองเป็นจังหวัดอันดับ 1 ของภาคใต้ด้านการท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนเชิงสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และจังหวัดระนองมีชื่อเสียงเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด องค์ประกอบการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนอง ทั้ง 6 ด้าน มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .873 ค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ ร้อยละ 76.2

นำขวัญ วงศ์ประทุม และดวงศิริ ภูมิวิษณุเวช (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนตามศาสตร์พระราชา ผลการศึกษาพบว่า พบว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพสามารถสร้างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว ของตำบลนางแล จังหวัดเชียงราย มีทั้งหมด 3 แห่งคือ 1) โฮงฮอมพญาโฮงยาหอมเมืองล้านนา มีกิจกรรมการตกเส้น การล่าขาง การนอนอย่างสมุนไพร แชน้ำสมุนไพร สปาสมุนไพร 2) สวนสับปะรดปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรผักปลอดสารพิษ สามารถเที่ยวชม ชิม และซื้อ สับปะรดที่ปลอดสารพิษ และ 3) วัดป่ารวก เป็นแหล่งพัฒนาจิตให้มีสมาธิ หรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

Praditrod (2016) ที่ได้ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจ ในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริณทลของคณวิทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริณทลของคณวิทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ศึกษาได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย

1) ตัวแปรด้านข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และระดับการศึกษา

2) ตัวแปรด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ 2.1) รูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตรวจสอบสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล นวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ และนั่งสมาธิ วิปัสสนา และ 2.2) ช่องทางการรับทราบข้อมูล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สื่อ นิตยสาร/ สื่อทางออนไลน์ หรือ โซเชียลมีเดีย สถานที่จัดการการท่องเที่ยว ได้ข้อมูลจากคำบอกต่อของคนรอบข้าง/เพื่อน และเป็นสถานที่ที่เคยไปท่องเที่ยวแล้วอยากกลับไปอีก

3) ตัวแปรด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (5A's) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 3.1) การเข้าถึง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว สภาพของถนนมีมาตรฐาน สภาพการจราจรมีความคล่องตัว และมีป้ายบอกทาง

ชัดเจน ถูกต้อง 3.2) ด้านที่พักแรม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีมาตรฐานสากล มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย โหมดริที่ดี และมีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา 3.3) แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป มีความสวยงาม และมีมาตรฐานในการรองรับ ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมีอัธยาศัยโหมดริที่ดี และภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย 3.4) กิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวก และในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ 3.5) บริการเบ็ดเตล็ด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ มีร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก บริเวณใกล้เคียงมีสถานพยาบาลและสถานีตำรวจ บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM

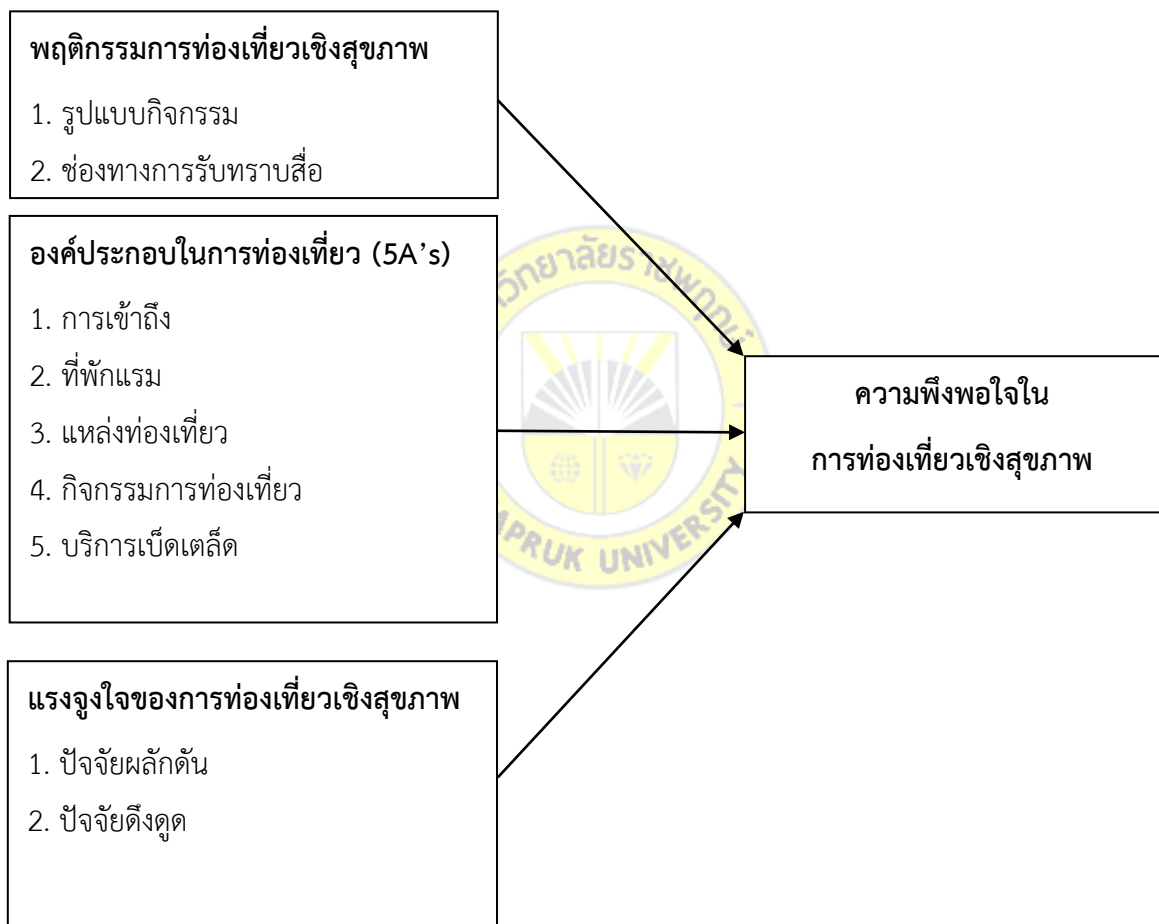
4) ตัวแปรด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4.1) ปัจจัยผลักดันในการเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง เพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล พัฒนาอุปนิสัยการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขอนามัย และเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น และ4.2) ปัจจัยดึงดูดในการเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ คำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลครอบครัว การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ/สถานประกอบการ และอัตราค่าบริการต่ำ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริการ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน ฯลฯ ความเหมาะสมของกิจกรรมด้านสุขภาพ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้านสุขภาพ การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ และความรวดเร็วในการให้บริการ 2) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความสวยงามของทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม ความปลอดภัยของสถานที่ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดของสถานที่ที่ให้บริการและห้องน้ำ และมีเอกสารแผ่นพับ คู่มือแนะนำด้านสุขภาพที่น่าสนใจ 3) ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่จำหน่ายของฝากและของที่ระลึกท้องถิ่น คุณภาพของฝากและของที่ระลึก ความหลากหลายของฝากและของที่ระลึก ความน่าสนใจของฝากและของที่ระลึก และความเหมาะสมในเรื่องของราคาของฝากและของที่ระลึก 4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ทำให้เกิดการร่วมมืออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ทำให้เกิดส่วนร่วมในการฟื้นฟู และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดความรัก และภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงให้

เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้น และทำให้เกิดความน่าสนใจและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดเรื่อง พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อมีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยพฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อมีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จังหวัดภูเก็ตพฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อมีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ซึ่งการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนด วิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี 2562 จำนวนรวมทั้งสิ้น 3,977,545 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวในเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่อาจเกี่ยวข้องข้องกับการส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต การบำบัดรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549: 74)

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1 - P)Z^2}{E^2}$$

E2

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำลังสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับ

ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (ระดับ .05)

E แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่น้อยกว่า 385 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล เก็บจริงจำนวน 420 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และระดับการศึกษา โดยใช้คำถามแบบปลายปิด (Closed-response questions) แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้คำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ประกอบด้วย

1) ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตรวจสอบสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล นวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ และนั่งสมาธิ วิปัสสนา

2) ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สื่อ นิตยสาร/ สื่อทางออนไลน์ หรือ โซเชียลมีเดีย สถานที่จัดงานการท่องเที่ยว ได้ข้อมูลจากคำบอกต่อของคนรอบข้าง/เพื่อน และเป็นสถานที่ที่เคยไปท่องเที่ยวแล้วอยากกลับไปอีก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้คำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ประกอบด้วย

1) การเข้าถึง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว สภาพของถนนมีมาตรฐาน สภาพการจราจรมีความคล่องตัว และมีป้ายบอกทางชัดเจน ถูกต้อง

2) ด้านที่พักแรม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีมาตรฐานสากล มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย ไม่ตรีที่ดี และมีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา

3) แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป มีความสวยงาม และมีมาตรฐานในการรองรับ ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี และภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย

4) กิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวก และในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

5) บริการเบ็ดเตล็ด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ มีร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก บริเวณใกล้เคียงมีสถานพยาบาลและสถานีตำรวจ บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้คำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ประกอบด้วย

1) ปัจจัยผลักดันในการเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง เพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล พัฒนาอุปนิสัยการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขอนามัย และเพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น

2) ปัจจัยดึงดูดในการเดินทางท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ คำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลครอบครัว การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ/สถานประกอบการ และอัตราค่าบริการต่ำ

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้คำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ประกอบด้วย

1) ด้านการบริการ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน ฯลฯ ความเหมาะสมของกิจกรรมด้านสุขภาพ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้านสุขภาพ การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ และความรวดเร็วในการให้บริการ

2) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความสวยงามของทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม ความปลอดภัยของสถานที่ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความสะอาดของสถานที่ที่ให้บริการและห้องน้ำ และมีเอกสารแผ่นพับ คู่มือแนะนำด้านสุขภาพที่น่าสนใจ

3) ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่จำหน่ายของฝากและของที่ระลึกท้องถิ่น คุณภาพของฝากและของที่ระลึก ความหลากหลายของฝากและของที่ระลึก ความน่าสนใจของฝากและของที่ระลึก และความเหมาะสมในเรื่องของราคาของฝากและของที่ระลึก

4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ทำให้เกิดการร่วมมืออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น ทำให้เกิดส่วนร่วมในการฟื้นฟู และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดความรัก และภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้น และทำให้เกิดความน่าสนใจและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวไทยตอบหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใช้มาตรวัดระดับความถี่ (Rating Scale) 5 ระดับ(Likert, 1967 อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 75) คือ

องค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ค่าน้ำหนักคะแนนของคำตอบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1 คะแนน

2. ด้านแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใช้มาตรวัดระดับความถี่ (Rating Scale) 5 ระดับ(Likert, 1967 อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 75) คือ

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ค่าน้ำหนักคะแนนของคำตอบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1 คะแนน

3. ด้านความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใช้มาตรวัดระดับความถี่ (Rating Scale) 5 ระดับ(Likert, 1967 อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 75) คือ

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ค่าน้ำหนักคะแนนของคำตอบ	
มีความพึงพอใจมากที่สุด	5	คะแนน
มีความพึงพอใจมาก	4	คะแนน
มีความพึงพอใจปานกลาง	3	คะแนน
มีความพึงพอใจน้อย	2	คะแนน
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	1	คะแนน

การกำหนดช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยของปัจจัยต่าง ๆ มีดังนี้

ช่วงคะแนนของค่าเฉลี่ย	ระดับของความคิดเห็นที่ได้รับ	
คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายความว่า	มีระดับเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายความว่า	มีระดับเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายความว่า	มีระดับเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายความว่า	มีระดับเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายความว่า	มีระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

- 3.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.3.2 นำความรู้ที่ได้มาออกแบบสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 3.3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับสมาชิกภายในกลุ่มเป้าหมาย
- 3.3.4 นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไข
- 3.3.5 นำแบบสอบถามไปใช้จริง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$\text{โดยใช้สูตร } \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งได้ตรวจสอบถามแล้วว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่า Validity โดยใช้ IOC ซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ในแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการวัดค่าดัชนีมีความสอดคล้อง (IOC) ของคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยการนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) หาความเชื่อมั่นรวมโดยใช้วิธีของ Cronbach โดยได้ค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ในช่วง 0.742 – 0.893 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.789 ซึ่งมีค่าเกิด 0.70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมที่จะ (Hair, Black, Babin, Anderson & Tatham, 2006) นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล จากแบบสอบถามโดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต และสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากล JCI ในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 แห่ง (healthmeth, 2562) รวมถึงโรงพยาบาลวชิระ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดภูเก็ตที่มีการบริการเชิงสุขภาพ อาทิ การบริการนวดแผนไทย การบริการอบสมุนไพร และการประคบสมุนไพร เป็นต้น

ซึ่งจะเก็บข้อมูลจำนวน 420 ชุด ทั้งนี้ผู้วิจัยเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ร่วมกับการแจกแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยการคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่อาจเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต การบำบัดรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย โดยการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 การตรวจสอบเบื้องต้น หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนมาโดยการตรวจสอบ (Editing) ความถูกต้อง (Legibility) ความสมบูรณ์ (Completeness) ความสอดคล้อง (Consistency) ความเที่ยงตรง (Accuracy) และการได้รับคำตอบที่ชัดเจน (Response clarification) สำหรับคำถามปลายเปิดของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมด

3.5.2 การลงรหัส (Coding) จากข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบแล้วข้างต้นโดยการกำหนดตัวเลขให้แก่ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยในสำหรับคำถามปลายปิด (Closed-response question)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการศึกษาครั้งนี้ คือ

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการใช้การแจกแจงความถี่แสดงผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย องค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย และความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

3.6.2 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยว องค์ประกอบการท่องเที่ยว และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม องค์กรประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านการเข้าถึง ด้านที่พักแรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านบริการเบ็ดเตล็ด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านการบริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก และด้านสังคมและวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ส่วนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พฤติกรรมการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 7 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย องค์ประกอบของการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 8 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย แรงจูงใจในการท่องเที่ยวใดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน อาชีพ ระดับการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.1-4.6

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ (%)
ชาย	103	24.5
หญิง	317	75.5
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 420 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 317 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.5 และเพศชาย จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ

อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ (%)
อายุต่ำกว่า 25 ปี	104	24.8
อายุ 25-34 ปี	78	18.6
อายุ 35-44 ปี	170	40.5
อายุ 45-54 ปี	41	9.8
อายุ 55-64 ปี	3	0.7
อายุ 64 ปีขึ้นไป	24	5.7
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 35-44 ปี จำนวน 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาได้แก่ อายุต่ำ

กว่า 25 ปีจำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.6 และ อายุ 25-34 ปี จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ (%)
โสด	239	56.9
สมรส	154	36.7
หย่า/แยกกันอยู่	27	6.4
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีสถานภาพโสด จำนวน 239 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.9 สถานภาพสมรส จำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.7 และสถานภาพหย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 10,000 บาท	110	26.2
10,001–15,000 บาท	58	13.8
15,001–20,000 บาท	111	26.4
20,001–25,000 บาท	19	4.5
25,001–30,000 บาท	25	6.0
มากกว่า 30,000 บาท	97	23.1
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.4 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือน 15,001–20,000 บาท จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.4 รายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.2 รายได้ต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 รายได้ต่อเดือน 10,001–15,000 บาท

จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.8 รายได้ต่อเดือน 25,001–30,000 บาท จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.0 และรายได้ต่อเดือน 20,001–25,000 บาทจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ (%)
ผู้บริหาร/นักธุรกิจ	58	13.8
ข้าราชการ	23	5.5
พนักงานเอกชน	184	43.8
นักเรียน/นักศึกษา	115	27.4
แม่บ้าน	16	3.8
เกษียณอายุ	24	5.7
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.5 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเป็น พนักงานเอกชน จำนวน 184 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.8 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.4 ผู้บริหาร/นักธุรกิจ จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.8 เกษียณอายุ จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.7 ข้าราชการ จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.5 และแม่บ้าน จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา

อาชีพ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ (%)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	13	3.1
อนุปริญญา/ปวส.	32	7.6
ปริญญาตรี	289	68.8
ปริญญาโท	79	18.8
ปริญญาเอก	7	1.7
รวม	420	100.0

จากตารางที่ 4.6 ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 289 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.8

ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.8 ระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.1 และระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาว ดังแสดงในตารางที่ 4.7-4.9

ตารางที่ 4.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยว	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1.ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ	3.23	0.80	ปานกลาง	2
2.ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล	3.83	0.63	มาก	1
รวม	3.53	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวม พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$, $SD=0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล ($\bar{x}=3.83$, $SD=0.63$) และด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ ($\bar{x}=3.23$, $SD=0.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ

ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1.พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	3.29	0.86	มาก	1
2.ตรวจสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล	3.27	0.68	ปานกลาง	2
3.นวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ	3.21	1.04	ปานกลาง	3
4.นั่งสมาธิ วิปัสสนา	3.12	0.90	ปานกลาง	4
รวม	3.23	0.79	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ พบว่า โดยรวม พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.23$, $SD=0.79$) และเมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.29$, $SD=0.86$) ตรวจสอบสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.27$, $SD=0.68$) และนวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.21$, $SD=1.04$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล

ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1. สื่อ นิติสาร/สื่อทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย	3.82	0.95	มาก	1
2. สถานที่จัดงานการท่องเที่ยว	3.27	0.98	ปานกลาง	2
3. ได้ข้อมูลจากคำบอกต่อของคนรอบข้าง/เพื่อน	3.21	1.24	ปานกลาง	3
4. เป็นสถานที่ที่เคยไปท่องเที่ยวแล้วอยากกลับไปอีก	2.62	1.12	ปานกลาง	4
รวม	3.83	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ พบว่า โดยรวม พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.23$, $SD=0.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สื่อ นิติสาร/สื่อทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$, $SD=0.95$) สถานที่จัดงานการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.27$, $SD=0.98$) และได้ข้อมูลจากคำบอกต่อของคนรอบข้าง/เพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.21$, $SD=1.24$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านบริการเบ็ดเตล็ด ดังแสดงในตารางที่ 4.10-4.13

ตารางที่ 4.10 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ด้านการเข้าถึง	3.87	0.70	มาก	5
2) ด้านที่พักแรม	4.08	0.61	มาก	3
3) ด้านแหล่งท่องเที่ยว	4.16	0.62	มาก	1
4) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.06	0.62	มาก	4

ตารางที่ 4.10 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย (ต่อ)

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ นักท่องเที่ยวชาวไทย	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
5) ด้านบริการเบ็ดเตล็ด	4.10	0.64	มาก	2
โดยรวม	4.05	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.10 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีด้านแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$, $SD=0.62$) ด้านบริการเบ็ดเตล็ด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.64$) และด้านที่พักแรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$, $SD=0.61$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการเข้าถึง

ด้านการเข้าถึง	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว	4.06	0.85	มาก	1
2) สภาพของถนนมีมาตรฐาน	3.82	0.80	มาก	3
3) สภาพการจราจรมีความคล่องตัว	3.72	0.88	มาก	4
4) ป้ายบอกทางชัดเจน	3.86	0.79	มาก	2
โดยรวม	3.87	0.70	มาก	

จากตารางที่ 4.11 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการเข้าถึง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.85$) ป้ายบอกทางชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.86$, $SD=0.79$) และสภาพของถนนมีมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$, $SD=0.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรม

ด้านที่พักแรม	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) มีมาตรฐานสากล	4.04	0.72	มาก	4
2) มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ	4.06	0.73	มาก	3
3) มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย ไมตรีที่ดี	4.07	0.73	มาก	2
4) มีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา	4.15	0.74	มาก	1
โดยรวม	4.08	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.12 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$, $SD=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$, $SD=0.74$) มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย ไมตรีที่ดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.73$) และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว

ด้านแหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป	4.13	0.78	มาก	2
2) มีความสวยงาม และมีมาตรฐานในการรองรับ	4.11	0.81	มาก	3
3) ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี	4.09	0.71	มาก	4
4) ภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย	4.29	0.74	มาก	1
โดยรวม	4.16	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.13 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$, $SD=0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.29$, $SD=0.74$) มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.78$) และมีความสวยงาม และมีมาตรฐานในการรองรับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$, $SD=0.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย	4.18	0.69	มาก	1
2) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย	4.03	0.79	มาก	3
3) มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวก	3.98	0.73	มาก	4
4) ในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ	4.05	0.75	มาก	2
โดยรวม	4.06	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.14 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$, $SD=0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$, $SD=0.69$) ในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.75$) และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านบริการเบ็ดเตล็ด

ด้านบริการเบ็ดเตล็ด	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ	4.18	0.69	มาก	1
2) มีร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก	4.07	0.72	มาก	3
3) มีสถานพยาบาลและสถานีตำรวจบริเวณใกล้เคียง	3.93	0.81	มาก	4
4) บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM	4.15	1.11	มาก	2
โดยรวม	4.08	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.15 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านบริการเบ็ดเตล็ด พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$, $SD=0.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X}=4.18$, $SD=0.69$) บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$, $SD=1.11$) และมีร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.72$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูด ดังแสดงในตารางที่ 4.16-4.13

ตารางที่ 4.16 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ นักท่องเที่ยวชาวไทย	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ด้านปัจจัยผลักดัน	4.02	0.65	มาก	2
2) ด้านปัจจัยดึงดูด	4.10	0.54	มาก	1
โดยรวม	4.06	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.16 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยดึงดูด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.54$) และด้านปัจจัยผลักดัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.65$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยผลักดัน

ด้านปัจจัยผลักดัน	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ	4.26	0.76	มาก	1
2) เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง	4.07	0.75	มาก	2
3) เพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล	3.97	0.78	มาก	3
4) พัฒนาอุปนิสัยการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขอนามัย	3.85	0.76	มาก	5
5) เพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น	3.95	0.82	มาก	4
โดยรวม	4.02	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.17 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยผลักดัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{x}=4.26$, $SD=0.76$) เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.75$) และเพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$, $SD=0.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยดึงดูด

ด้านปัจจัยดึงดูด	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว	4.47	0.70	มาก	1
2) ความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์	4.15	0.73	มาก	3
3) คำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลครอบครัว	4.20	0.70	มาก	2
4) การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ/สถานประกอบการ	3.85	0.76	มาก	4
5) อัตราค่าบริการต่ำ	3.82	0.84	มาก	5
โดยรวม	4.10	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.18 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยดึงดูด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.47$, $SD=0.70$) มีคำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลครอบครัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$, $SD=0.70$) และความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$, $SD=0.73$) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในหัวข้อ ด้านการบริการ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก และด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังแสดงในตารางที่ 4.19-4.23

ตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ นักท่องเที่ยวชาวไทย	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ด้านการบริการ	4.01	0.70	มาก	3
2) ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.06	0.69	มาก	1
3) ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก	3.94	0.66	มาก	4
4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม	4.03	0.85	มาก	2
โดยรวม	4.00	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, $SD=0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.69$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.85$) ด้านการบริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.70$) และด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$, $SD=0.66$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการบริการ

ด้านการบริการ	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน ฯลฯ	3.99	0.88	มาก	5
2) ความเหมาะสมของกิจกรรมด้านสุขภาพ	4.01	0.77	มาก	3
3) ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้าน สุขภาพ	4.05	0.78	มาก	1
4) การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ	4.02	0.77	มาก	2
5) ความรวดเร็วในการให้บริการ	4.00	0.74	มาก	4
โดยรวม	4.01	0.70	มาก	

จากตารางที่ 4.20 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการบริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้าน

สุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.78$) การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.77$) และความเหมาะสมของกิจกรรมด้านสุขภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.77$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ความสวยงามของทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม	4.24	0.71	มาก	1
2) ความปลอดภัยของสถานที่	4.09	0.75	มาก	2
3) ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.04	0.88	มาก	4
4) ความสะอาดของสถานที่ที่ให้บริการและห้องน้ำ	4.07	0.80	มาก	3
5) มีเอกสารแผ่นพับ คู่มือแนะนำด้านสุขภาพที่น่าสนใจ	3.86	0.82	มาก	5
โดยรวม	4.06	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.21 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสวยงามของทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$, $SD=0.71$) ความปลอดภัยของสถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$, $SD=0.75$) และความสะอาดของสถานที่ที่ให้บริการและห้องน้ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก

ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ความเหมาะสมของสถานที่จำหน่ายของฝากและของที่ระลึกท้องถิ่น	3.92	0.71	มาก	4
2) คุณภาพของฝากและของที่ระลึก	3.98	0.73	มาก	2
3) ความหลากหลายของฝากและของที่ระลึก	3.90	0.77	มาก	5
4) ความน่าสนใจของฝากและของที่ระลึก	3.99	0.80	มาก	1

ตารางที่ 4.22 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัด
จำหน่ายของฝากและของที่ระลึก (ต่อ)

ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
5) ความเหมาะสมในเรื่องของราคาของฝากและ ของที่ระลึก	3.92	0.78	มาก	3
โดยรวม	3.94	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4.22 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้าน
การจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$, $SD=0.66$) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความน่าสนใจของฝากและ
ของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.99$, $SD=0.80$) คุณภาพของฝากและของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก
($\bar{x}=3.98$, $SD=0.73$) และความเหมาะสมในเรื่องของราคาของฝากและของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก
($\bar{x}=3.92$, $SD=0.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสังคมและ
วัฒนธรรม

ด้านสังคมและวัฒนธรรม	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1) ทำให้เกิดการร่วมมืออนุรักษวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น	3.97	0.88	มาก	5
2) ทำให้เกิดส่วนร่วมในการฟื้นฟู และสืบทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	3.98	0.91	มาก	4
3) ทำให้เกิดความรัก และภูมิใจในภูมิปัญญาของ ท้องถิ่น	4.01	0.89	มาก	3
4) มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงให้เศรษฐกิจของ ท้องถิ่นดีขึ้น	4.03	0.88	มาก	2
5) ทำให้เกิดความน่าสนใจและการท่องเที่ยวเชิง สุขภาพของจังหวัดภูเก็ตสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจของ นักท่องเที่ยวได้	4.05	0.93	มาก	1
โดยรวม	4.01	0.85	มาก	

จากตารางที่ 4.23 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทำให้เกิดความน่าสนใจและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.93$) มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.88$) และทำให้เกิดความรัก และภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.89$) ตามลำดับ

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตารางที่ 4.24 - 4.25

H_0 : พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

H_1 : พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 4.24 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ ของพฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	8.390	2	4.195	11.581	.000 ^b
	Residual	151.044	417	.362		
	Total	159.433	419			

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.229	.053	.048	.60184

a. Dependent Variables: ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

b. Predictors: (Constant), รูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ, ช่องทางรับทราบข้อมูล

จากตารางที่ 24 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปรพฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า สมการพฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.53 โดยสมการดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 53.0

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พฤติกรรมการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

	B	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	3.195		17.620	.000*		
รูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ	-.053	-.069	-1.178	.240	.658	1.520
ช่องทางรับทราบข้อมูล	.256	.263	4.474	.000*	.658	1.520

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05: R Square (R^2) = .053, F = 11.581, p < 0.05*

จากตารางที่ 4.25 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ค่า Tolerance มีค่า 0.658 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF มีค่าเท่ากับ 1.520 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ 10 ดังนั้น แสดงให้เห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006: 585)

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระพฤติกรรมการท่องเที่ยว ที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ มีผลกระทบ (Beta) คือ ช่องทางรับทราบข้อมูล (Beta=.263) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 53.0 ($R^2 = 0.53$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 47.0 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients)

$$\hat{z} = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_p Z_p$$

$$\text{ความพึงพอใจ} = 0.263 (\text{ช่องทางรับทราบข้อมูลการ})$$

$$R^2 = 53.0\%$$

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่า

เมื่อพฤติกรรมด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.263 หน่วยมาตรฐาน และสมการดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 53.0 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 7 การทดสอบสมมติฐาน องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง ด้านที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตารางที่ 4.26-4.27

H_0 : องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง ด้านที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

H_1 : องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง ด้านที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 4.26 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ ขององค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	98.631	5	19.726	134.313	.000 ^b
	Residual	60.803	414	.147		
	Total	159.433	419			

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.787	.619	.614	.38323

a. Dependent Variables: ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

b. Predictors: (Constant), การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว, ที่พักแรม, แหล่งท่องเที่ยว, กิจกรรมการท่องเที่ยว, บริการเบ็ดเตล็ด

จากการตารางที่ 4.26 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปรองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า สมการองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.619 โดยสมการดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 61.9

ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ องค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

	B	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	.508		3.599	.000*		
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	.168	.190	4.902	.000*	.613	1.632
ที่พักแรม	.218	.216	4.151	.000*	.341	2.930
แหล่งท่องเที่ยว	-.057	-.057	-.928	.354	.241	4.148
กิจกรรมการท่องเที่ยว	.442	.445	6.824	.000*	.217	4.611
บริการเบ็ดเตล็ด	.098	.102	2.077	.038*	.383	2.611

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05: R Square (R^2) =.619, F =134.313, p < 0.05*

จากตารางที่ 4.27 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0.217-0.613 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 1.632-4.611 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ 10 ดังนั้น แสดงให้เห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006: 585)

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว (Beta=.445) ด้านที่พักแรม (Beta=.216) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Beta=.190) บริการเบ็ดเตล็ด (Beta=.102) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 61.9 ($R^2 =.62$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 38 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients)

$$\hat{Z} = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_P Z_P$$

$$\text{ความพึงพอใจ} = (.445)\text{กิจกรรมการท่องเที่ยว} + (.216)\text{ด้านที่พักแรม} + (.190)\text{การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว} + (.102)\text{บริการเบ็ดเตล็ด}$$

$$R^2 = 62\%$$

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่า

เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.263 หน่วยมาตรฐาน

เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่พักแรม เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.216 หน่วยมาตรฐาน

เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึง เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.190 หน่วยมาตรฐาน

เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านบริการเบ็ดเตล็ด เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.102 หน่วยมาตรฐาน

และสมการดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 61.9 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 8 การทดสอบสมมติฐาน แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตารางที่ 4.28-4.29

H_0 : แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

H_1 : แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 4.28 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	86.054	2	43.027	244.514	.000 ^b
	Residual	73.379	417	.176		
	Total	159.433	419			

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.735	.540	.538	.41949

a. Dependent Variables: ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

b. Predictors: (constant), ปัจจัยผลักดัน, ปัจจัยดึงดูด

จากการตารางที่ 4.28 การทดสอบค่าความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจ ด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า สมการแรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.540 โดยสมการดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 54.0

ตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

	B	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	.650		4.039	.000*		
ปัจจัยผลักดัน	.466	.487	11.003	.000*	.562	1.778
ปัจจัยดึงดูด	.362	.315	7.109	.000*	.562	1.778

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05: R Square (R^2) = .540 , F =244.514, p < 0.05*

จากตารางที่ 4.29 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ค่า Tolerance มีค่าเท่ากับ 0.562 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF มีค่าเท่ากับ 1.778 ซึ่งมีค่าไม่เข้าใกล้ 10 ดังนั้น แสดงให้เห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006: 585) วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพบ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระ แรงจูงใจการท่องเที่ยวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ ปัจจัยผลิตภัณฑ์ (Beta=.487) ปัจจัยดึงดูด (Beta=.315) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 54.0 ($R^2 = 54$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 45 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients)

$$Z = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \dots + \beta_P Z_P$$

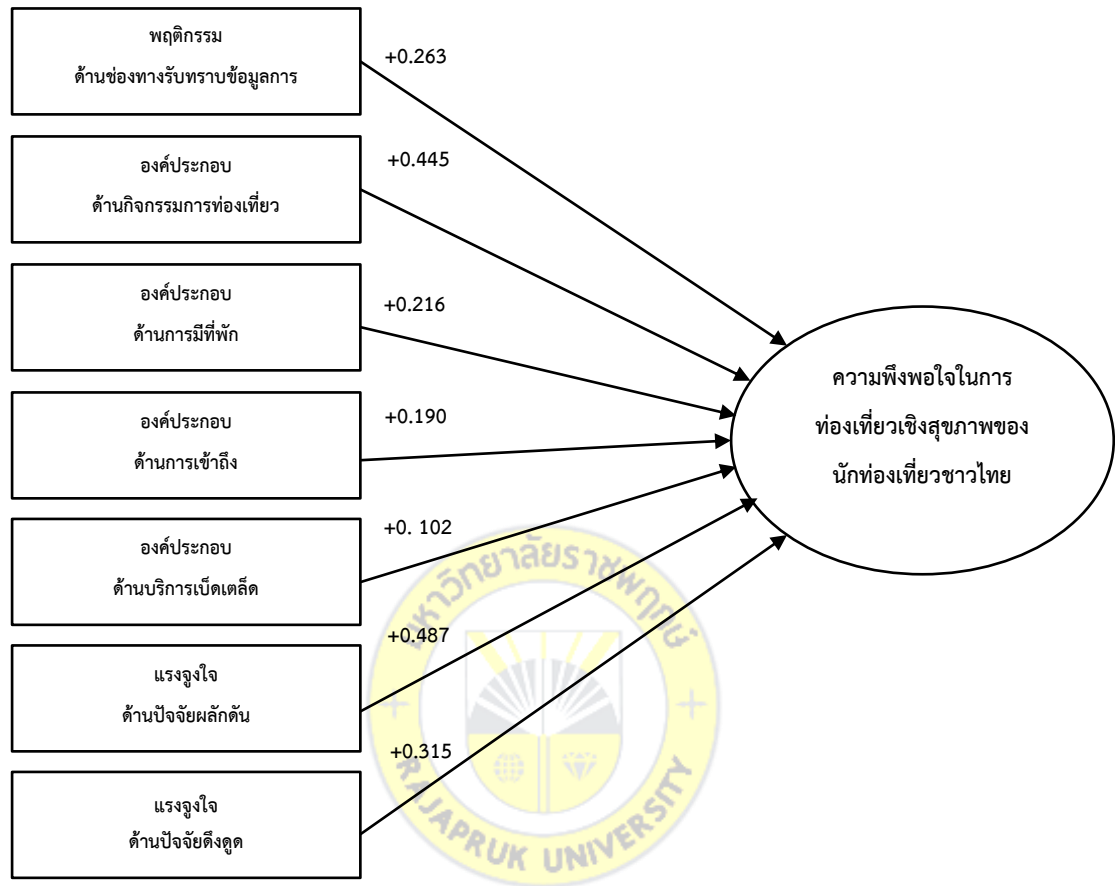
$$\text{ความพึงพอใจ} = (.487)\text{ปัจจัยผลิตภัณฑ์} + (.315)\text{ปัจจัยดึงดูด}$$

$$R^2 = 54\%$$

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่า

เมื่อแรงจูงใจการท่องเที่ยวด้านปัจจัยผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.487 หน่วยมาตรฐาน และเมื่อแรงจูงใจการท่องเที่ยวด้านปัจจัยดึงดูดการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน .315 หน่วยมาตรฐาน ซึ่งสมการดังกล่าว อธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 54.0 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย สามารถนำมาอธิบาย พฤติกรรม องค์ประกอบ และ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ผลการทดสอบสมมติฐาน พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการ องค์ประกอบ แรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี 2562 จำนวนรวมทั้งสิ้น 3,977,545 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่น้อยกว่า 385 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล เก็บจริงจำนวน 420 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 6 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย และตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทย ใช้คำถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติอนุมานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$, $SD=0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล และด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ ตามลำดับ

5.1.1.1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ พบว่า โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการ

ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.23$, $SD=0.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตรวจสอบสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล และนวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ ตามลำดับ

5.1.1.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล ในระดับปานกลาง $\bar{x}=3.23$, $SD=0.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สื่อ นิติสาร/สื่อทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย สถานที่จัดงานการท่องเที่ยว และได้ข้อมูลจากคำบอกต่อของคนรอบข้าง/เพื่อน ตามลำดับ

5.1.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านบริการเบ็ดเตล็ด และด้านที่พักแรม ตามลำดับ

5.1.2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการเข้าถึง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ป้ายบอกทางชัดเจน และสภาพของถนนมีมาตรฐาน ตามลำดับ

5.1.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านที่พักแรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=4.08$, $SD=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย ไม้ตรีที่ดี และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ ตามลำดับ

5.1.2.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=4.16$, $SD=0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป และมีความสวยงาม และมีมาตรฐานในการรองรับ ตามลำดับ

5.1.2.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=4.06$, $SD=0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย ตามลำดับ

5.1.2.5 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านบริการเบ็ดเตล็ด พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=4.08$, $SD=0.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM และมีร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก ตามลำดับ

5.1.3 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยดึงดูด และด้านปัจจัยผลักดัน ตามลำดับ

5.1.3.1 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยผลักดัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=4.02$, $SD=0.65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.26$, $SD=0.76$) เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.75$) และเพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$, $SD=0.78$) ตามลำดับ

5.1.3.2 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านปัจจัยดึงดูด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=4.10$, $SD=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว มีคำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลครอบครัว และความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ ตามลำดับ

5.1.4 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$, $SD=0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการบริการ และด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก ตามลำดับ

5.1.4.1 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการบริการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้านสุขภาพ การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ และความเหมาะสมของกิจกรรมด้านสุขภาพ ตามลำดับ

5.1.4.2 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสวยงามของทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม ความปลอดภัยของสถานที่ และความสะอาดของสถานที่ให้บริการและห้องน้ำ ตามลำดับ

5.1.4.3 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.94$, $SD = 0.66$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความน่าสนใจของฝากและของที่ระลึก คุณภาพของฝากและของที่ระลึก และความเหมาะสมในเรื่องของราคาของฝากและของที่ระลึก ตามลำดับ

5.1.4.4 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, $SD = 0.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทำให้เกิดความน่าสนใจและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้ มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้น และทำให้เกิดความรัก และภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น ตามลำดับ

5.1.5 พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระพฤติกรรมการท่องเที่ยว ที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ มีผลกระทบ (Beta) คือ ช่องทางรับทราบข้อมูล (Beta=.263) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 53.0 ($R^2 = 0.53$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 47.0 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อพฤติกรรมด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.263 หน่วยมาตรฐาน

5.1.6 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง การมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว (Beta=.445) การมีที่พัก (Beta=.216) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Beta=.190) บริการเบ็ดเตล็ด (Beta=.102) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 61.9 ($R^2 = 62$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 38 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.263 หน่วยมาตรฐาน เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการมีที่พัก เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.216 หน่วยมาตรฐาน เมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึง เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.190 หน่วยมาตรฐาน และเมื่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านบริการเบ็ดเตล็ด เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.102 หน่วยมาตรฐาน

5.1.7 แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระแรงจูงใจการท่องเที่ยวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ ปัจจัยผลักดัน (Beta=.487) ปัจจัยดึงดูด (Beta=.315) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมาสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 54.0 ($R^2 = 54$) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 45 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อแรงจูงใจการท่องเที่ยวด้านปัจจัยผลักดันการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน 0.487 หน่วยมาตรฐาน และเมื่อแรงจูงใจการท่องเที่ยวด้านปัจจัยดึงดูดการท่องเที่ยว เปลี่ยน 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน .315 หน่วยมาตรฐาน

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ยอมรับ/ปฏิเสธ สมมติฐาน
สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1: พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	
1.1 พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน
1.2 ช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2: องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง การมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	
2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน
2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านการมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน
2.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ปฏิเสธสมมติฐาน
2.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน
2.5 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3: แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	
3.1 แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดันส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน
3.2 แรงจูงใจด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ยอมรับสมมติฐาน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการ และด้านช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวงส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ มีผลกระทบ (Beta) คือ ช่องทางรับทราบข้อมูล (Beta=.263) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 53.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 47.0 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าช่องทางการรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยส่งผลต่อการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งช่องทางการรับข้อมูลได้อาจได้รับการสื่อสารทางการตลาด นิติสาร/สื่อทางออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย หรือจากคนในครอบครัว เพื่อน สอดคล้องกับ นัทรทัตย์ เถาตระกูล และ ภัทรพรรณ วรวัฒนลักษณ์ (2563) ที่พบว่า การตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้จากการได้คำแนะนำจาก ครอบครัว เพื่อนสนิท และคนใกล้ชิดเป็นช่องทางรับทราบข้อมูลที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการความเชื่อมั่นของแหล่งข้อมูล ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวได้เป็นการพักผ่อน บำบัดรักษาสุขภาพกายและจิตใจได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ นฤมล รัตนไพจิตร และคณะ (2561) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการจัดรายการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงาน จากธรรมชาติมาบำบัดรักษาและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ให้สดชื่นผ่อนคลาย เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สมดุล และยังคงสอดคล้องกับ อลิสา ฤทธิชัยฤกษ์ (2558) ที่กล่าวว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และ/หรือบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ หรือเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจควบคู่กัน

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัย พฤติกรรมด้านรูปแบบกิจกรรมที่ใช้บริการท่องเที่ยวงไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวชาวไทย ยังรับรู้และให้ความสำคัญต่อรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไม่มากนัก โดยเฉพาะที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนต่าง ๆ ที่ ปัจจุบันมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมและเห็นเด่นชัด ทำให้ผลการศึกษาดังกล่าวมีไม่สอดคล้องกับ แนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2559) ได้สรุปในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) (พ.ศ.2560-2569) โดยกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงการท่องเที่ยว

และกีฬา ได้จัดทำเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (พ.ศ. 2560-2569) ระยะ 10 ปี โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว (กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่/กลยุทธ์การพัฒนารายสาขา โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการจัดทำแผนงานรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งทำให้ในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนดังกล่าว มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิเช่น การอบสมุนไพร การประคบ การนวดแผนโบราณ อาบน้ำแร่ และสปา เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผลการศึกษาวิจัยที่สนับสนุนความเป็นไปได้ในการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราสิริรี วสิริสิริ และคณะ (2557) พบว่า ความเป็นไปได้และรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี มีบ่อน้ำร้อนที่วัดวังขนายที่มีอุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส ตามเกณฑ์ธาราบำบัด รูปแบบความต้องการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การอบสมุนไพร การประคบ การนวดแผนโบราณ อาบน้ำแร่และสปา รูปแบบและแนวทางการบูรณาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นคือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ และยังสอดคล้องกับ นำขวัญ วงศ์ประทุม และดวงศิริ ภูมิวิษุเวช (2564) ที่พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพสามารถสร้างรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว ของตำบลนางแล จังหวัดเชียงราย มีทั้งหมด 3 แห่งคือ 1) โฮงฮอมพญาโฮงยา หมอเมืองล้านนา มีกิจกรรมการตอกเส้น การย่ำขาง การนอนอย่างสมุนไพร แช่เท้าสมุนไพร สปาสมุนไพร 2) สวนสับปะรดปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรผักปลอดสารพิษ สามารถเที่ยวชม ชิม และซื้อสับปะรดที่ปลอดสารพิษ และ 3) วัดป่ารวก เป็นแหล่งพัฒนาจิตให้มีสมาธิ หรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

5.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุแบบปกติ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว (Beta=.445) การมีที่พัก (Beta=.216) การเข้าถึง (Beta=.190) บริการเบ็ดเตล็ด (Beta=.102) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 61.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 38 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาญชนกิจ และคณะ (2564) ที่พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านกิจกรรม ด้านการเข้าถึง ด้านที่พัก และด้านบริการมีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิง

สุขภาพของจังหวัดระนอง และยังสอดคล้องกับ พบพร โอทกานนท์ และ เยาวภา ปฐมศิริกุล (2556) ที่พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของชาวอเมริกัน คือ ด้านกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้งใน ด้านกิจกรรมที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สอดคล้องกับ วิราสิริรี วสิวีรสิว และ คณะ (2557) ที่พบว่า ความเป็นไปได้และรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี มีรูปแบบความต้องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่หลากหลาย คือ การอบสมุนไพร การประคบ การนวดแผนโบราณ อาบน้ำแร่และสปา ด้านการเข้าถึง โดยสามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับ Holloway, J. C. (1998) ที่กล่าวว่า การบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการท่องเที่ยวได้นั้น จะต้องสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้ง่าย สะดวก ด้วยระบบการขนส่ง ประกอบด้วยเส้นทาง พาหนะ สถานี และผู้ประกอบการที่พร้อมให้บริการจะช่วยให้การเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายยิ่งขึ้น ด้านที่พักแรม มีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัย ไม้ตรีที่ดี และมีเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับ มาศศุภา นิมบุญจาช (2558) ที่พบว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ ด้านที่พัก โดยสถานที่ของที่พักมีความสะอาด และมีความปลอดภัย และสำหรับด้านการบริการเบ็ดเตล็ด มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ ATM สอดคล้องกับ แนวคิดของ Buhalis (2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว สิ่งสำคัญของจุดหมายปลายทาง หรือแหล่งท่องเที่ยวควรมี คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ Jittangwatana (2006) ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากเจ้าถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะเที่ยวนานวันขึ้นหรือกลับมาเที่ยวซ้ำอีก

อย่างไรก็ตาม จากผลการทดสอบสมมติฐาน องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดของ Cooper & Boniface (1998) ที่กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่สำคัญที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจความสนใจของนักท่องเที่ยว หรือมีลักษณะชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัวการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจได้มากหากมีความสะดวกในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม และบริการเสริมที่คนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดหาขึ้นมาเอง แหล่งท่องเที่ยวควรจัดสรรบริการด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาค

ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังสถานที่ท่องเที่ยว และยังขัดแย้งกับแนวคิดของ พยอม ธรรมบุตร (2549 อ้างถึงใน รัฐชญา มณีเนตร, 2552) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 2) การมีที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว 3) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) 4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) 5) บริการเบ็ดเตล็ด (Ancillary) ซึ่งทั้งนี้เป็นเพราะองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดในนักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้น นักท่องเที่ยวอาจยังไม่รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวถึงแหล่งต่าง ๆ ที่ดีพอ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการพัฒนาให้เป็นรูปธรรม และเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของ การสร้างมีชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีความหลากหลายและกำหนดมาตรฐานรับรอง รวมถึงสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในพื้นที่ให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้ องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

5.2.3 แรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

วิเคราะห์ข้อมูลสมการถดถอยพหุแบบปกติ พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยค่าของตัวแปรอิสระแรงจูงใจการท่องเที่ยวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ โดยเรียงตามลำดับของผลกระทบ (Beta) ได้แก่ ปัจจัยผลักดัน (Beta=.487) ปัจจัยดึงดูด (Beta=.315) ซึ่งตัวแปรอิสระที่กล่าวมา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 54.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 45 มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจทั้งในด้านปัจจัยผลักดัน และด้านปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยวส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย สอดคล้องกับ ชิตวร ประดิษฐ์รอด (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยแรงจูงใจ ในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริมณฑลของคณวิยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริมณฑลของคณวิยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร และยังสอดคล้องกับ ชีนนภา นิสสนธิ และ สุวารี นามวงศ์ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจด้านปัจจัยผลักดันและด้านปัจจัยดึงดูดมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยแรงจูงใจ ในการท่องเที่ยวเกิดจากปัจจัยที่สำคัญด้านจิตวิทยา ซึ่งมีทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูด เป็นสิ่งกระตุ้นในการความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hudman (1980) ได้อธิบายไว้ว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเกิดจากทั้งแรงผลักดันและแรงดึงดูด โดยสองปัจจัยนี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญด้านจิตวิทยา โดยมีความสัมพันธ์กันคือแต่ละตัวจะเสริมกำลังให้กันและกัน จึงเห็นได้ว่าปัจจัยแรงจูงใจ ที่ประกอบด้วยปัจจัยด้านแรงผลักดัน ทั้งในประเด็นของการพักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้

แข็งแรง และเพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล และปัจจัยด้านแรงดึงดูด ในประเด็นของความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์ และคำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลรอบครั้นนั้น สามารถทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ตลอดจนชุมชน ควรหันมาตระหนักให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ที่มีศักยภาพและมีความพร้อม ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว มีความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การตรวจสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล การนวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่าง ๆ รวมถึงการนั่งสมาธิ วิปัสสนา เป็นต้น

2) ควรพัฒนาช่องทางรับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับยุคดิจิทัลในปัจจุบัน โดยเฉพาะโซเชียลมีเดีย ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Tiktok) เป็นต้น โดยพัฒนารูปแบบของการสื่อสารการตลาดให้มีเนื้อหา (Content) ที่น่าสนใจและเกิดการแชร์ข้อมูลสู่สังคมออนไลน์ เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้างเป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว

3) บริหารจัดการเส้นทางนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับเส้นทางนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผ่านองค์ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ การเข้าถึงที่พักแรม แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการเบ็ดเตล็ด โดยตลอดเส้นทางของนักท่องเที่ยวมุ่งสัมผัสประสบการณ์ที่ดีและไร้รอยต่อ

4) จัดทำแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมุ่งให้นักท่องเที่ยวให้เกิดแรงผลักดันและแรงดึงดูดใจ โดยเห็นถึงคุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งในประเด็นของการพักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ การฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรงและเกิดความสมดุล ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว มีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำและบอกปากต่อปากไปยังเพื่อนหรือคนที่รู้จัก

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาในรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเชิงลึก ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น และสามารถนำมาวางแผนเส้นทางของนักท่องเที่ยวได้ สอดคล้องกับพฤติกรรมและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

บรรณานุกรม

- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ(MEDICAL HUB) (พ.ศ.2560 - 2569). ค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://203.157.7.120/fileupload/2560-102.pdf>.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ(MEDICAL HUB) (พ.ศ.2560 - 2569). ค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://203.157.7.120/fileupload/2560-102.pdf>.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ Q1-Q4 ปี 2562 (ภาคใต้). ค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2564, จาก <https://www.mots.go.th/News-link.php?nid=13034>
- ก่องพงษ์ บุญยการ. (2550). พฤติกรรมและปัจจัยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการที่พักในอำเภอ ปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การค้นคว้าแบบอิสระ. เศรษฐศาสตร์บัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กานดา อีรานนท์. (2561). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย : สถานการณ์และศักยภาพทางการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 12 (supplement), 28.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). สรุปแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปี 2562. ค้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2564, จาก https://api.tat.or.th/upload/policy_market_plan/live/สรุปแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปี-2562.pdf
- กำพร สุวรรณฉิม. (2559). การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เข็มทิศท่องเที่ยว. (2561). ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเมื่อใคร ๆ ก็อยากอายุยืน. ค้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://marketingdb.tat.or.th/documents/10181/58221/Compass-Q3-2561/8d6f919d-8c54-409a-a965-20105e391aea>
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2550). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ชลิตา เฉลิมรักชาติ. (2560). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อวัดร่องขุน จังหวัด เชียงราย**. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชวัลนุช อุทยาน. (2551). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. ค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2561, จาก <http://touristbehaviour.wordpress.com/1/>
- ชิตวรา ประดิษฐ์รอด. (2559). **ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวปริมณฑลของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชื่นนภา นิลสนธิ และ สุวาริ นามวงศ์. (2561). **ปัจจัยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภาวะที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงฟิสิกส์จิตวิญญาณ**.วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12 (2): 384-403.
- ฐิรชญา มณีเนตร. (2552). **ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว**. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- ณัฐพงศ์ ไทไทย, เกษม ศิริพรพิรุฬห์, สาริรัตน์ จารัตน์ และศักรระเกียร วรวัฒน์นะปริญญา. (2560). **การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสินค้าประเภทของฝากและของที่ระลึกในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, 12 (2): 38-50.
- ณัฐพล ลีลาวัฒนานันท์. (2559). **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว**. ค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2563, จาก https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7622
- ณารีญา วีระกิจ และคณะ. (2562). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ต เพื่อยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 15 (2): 35-57.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพฯ: วีอินเตอร์พรีนซ์.
- นฤมล รัตนไพจิตร ราตรี เขียวรอด และ ตรีนันท์ เนืองอุทัย. (2562). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- นภัทรหทัย เกาตระกุล และภัทรพรรณ วรณลักษณ์. (2563). **การตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่**. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน 2563.

- นำขวัญ วงศ์ประทุม และดวงศิริ ภูมิวิชิชเวช. (2564). รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนตามศาสตร์พระราชา. *วารสารศิลปการจัดการ*, ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2564.
- พบบพร โอทกานนท์ และเยาวภา ปฐมศิริกุล. (2556). รูปแบบคุณภาพการบริการ ภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว และความพึงพอใจที่ส่งผลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวของชาวยุโรปและอเมริกัน. *วารสารธรรมศาสตร์*, ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2556.
- พรมิตร กุลกาลยีนง. (2560). *การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในประเทศไทย: ความท้าทายและการพัฒนา*. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 5 (1): 125-132.
- พิธรัตน์ สุขะนินทร. (2561). *การศึกษาการรับรู้ข้อมูล ทักษะคติ และพฤติกรรมที่มีต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาญชนกิจ และคณะ. (2564). อิทธิพลขององค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564).
- มาศศุภา นิมบุญจาช. (2558). *การศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาสันหนอก้าว (อุทยานแห่งชาติเขาแหลม)*. ปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ริญญารัตน์ เพชรพันธ์ทอง. (2560). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี*. การท่องเที่ยวและการโรงแรม. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ลลิตา ขุนทอง. (2550). *แนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการทางการแพทย์ในจังหวัดภูเก็ต*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณภา วงษ์วานิช. (2546). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรินทร์า ศิริสุทธิกุล, สุพาดา สิริกุดตา, ไพบูลย์ อารารุ่งโรจน์ และ มโน เมตตานันโท เลหาวิช (2557). *ปัจจัยสู่ความสำเร็จของผู้ให้บริการด้านสุขภาพของไทยเพื่อการพัฒนาศูนย์สุขภาพองค์รวมต้นแบบสู่ตลาดอาเซียน*. ค้นเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2563, จาก <https://kid-d.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1994/1/oct.pdf>

- วาริพร ชูศรี และวารลักษณ์ ลลิตศศิวิมล. (2563). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 7 (2): 205-226.
- วิชาน จีนาภักดี. (2555). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่ออุทยานแห่งชาติน้ำตกเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิราสิริรี วสิริวิสิวี และคณะ. (2557). ความเป็นไปได้และรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเชียฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2558.
- ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์. (2556). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษา. วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์, 8 (2): 1-13.
- อรรวรรณ จำพุฒและคณะ. (2550). แนวทางการพัฒนาการตลาดของผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ขอนแก่น.
- อลิสา ฤทธิชัยพฤกษ์. (2558). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. ค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563, จาก elrhs.ssu.ac.thalisa_ri/.
- Accesstrade. (2563). ทำความรู้จัก “การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ” พร้อมรับชาวต่างชาติเข้ามา ในไทย. ค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563, จาก <https://accesstrade.in.th/การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/>
- Buhalis, D. (2000). Marketing the Competitive Destination of the Future. *Tourism Management*, 21, 97-116.
- C9 Hotelworks (2016). **Phuket Medical Tourism Market February 2016**. Access 10 March 2019. Available from <http://www.c9hotelworks.com/downloads/Phuket-medical-tourism-market-2016-02.pdf>.
- Cohen, E. (1972). **Towards a Sociology of International Tourism**. *Social Research*, 39 (1), 164-182.
- Cooper, C., & Boniface, B. G. (1998). **Geography of travel and tourism**. UK: Butterworth Heinemann.
- Hawkins, D. I., Best, R. J. & Coney, K. A. (1998). **Consumer Behavior: Building Marketing Strategy**. (7th ed.). Boston: McGraw-Hill

- Healthmeth. (2562). **ประเทศที่มีโรงพยาบาลได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI มากที่สุดในโลก.** ค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2563, จาก <https://healthmeth.wordpress.com/2019/10/03/thailand-joint-commission-international-jci/>
- Holloway, J.Christopher. (1983). **The Business of Tourism.**Plymouth DC: Taylor & Francis. Transaction Publishers. Pp. 307-326.
- Hudman, L. E. (1980). **Tourism: A shining world.** Ohio: Grid.
- Jittangwatana, B. (2006). **Sustainable tourism development.** Bangkok: TAT Academy.
- Klapper, J. T. (1960). **The effects of mass communication.** New York: The Free Press.
- McIntosh, R. W., & Goeldner, C. R. (1986). **Tourism principles, practices, philosophies.** New York: John Wiley & Son.
- Pearce, P., Morrison, A. M., & Rutledge, J. L. (1998). **Tourism: Bridges across continents.** Sydney: McGraw-Hill.
- Praditrod, C. (2016). **Components of Tourist Attractions and Tourism Motivation Affecting to Working People's Decision Making to Travelling in Vicinity Areas.** Graduate School, Bangkok University.
- UNWTO. (1997). **Tourism 2020 Vision.** Madrid: UNWTO.
- Uysal, M., & Hagan, L. A. R. (1993). **Encyclopedia of hospitality and tourism: Motivation of pleasure travel and tourism.** New York: Van Nostrand Reinhold.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** 3rd ed. NY: Haper & Row.

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.รุณี มูเก็ม ผู้ประสานสาขาวิชาการตลาด
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ เกิดทรัพย์ ผู้ประสานสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เศรษฐวิรุฬห์ คงกะพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

พฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยว
ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย
Behavior, Elements and Motivation of Tourism affect
on Health Tourism Satisfaction of Thai Tourists

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม องค์ประกอบ และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ด้วยความตั้งใจและครบถ้วนทุกข้อ
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง
ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยเท่านั้น โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 3 องค์ประกอบการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 5 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

นางสาวขวัญชนก สุวรรณพงศ์
คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์ฯ ภูเก็ต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความจริง

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. อายุต่ำกว่า 25 ปี () 2. อายุ 25-34 ปี
 () 3. อายุ 35-44 ปี () 4. อายุ 45-54 ปี
 () 5. อายุ 55-64 ปี () 6. อายุ 64 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

- () 1. โสด () 2. สมรส
 () 3. หย่า/แยกกันอยู่

4. รายได้ต่อเดือน

- () 1. น้อยกว่า 10,000 บาท () 2. 10,001-15,000 บาท
 () 3. 15,001-20,000 บาท () 4. 20,001-25,000 บาท
 () 5. 25,001- 30,000 บาท () 6. มากกว่า 30,000 บาท

5. อาชีพ

- () 1. ผู้บริหาร/นักธุรกิจ () 2. ข้าราชการ
 () 3. พนักงานเอกชน () 4. นักเรียน/นักศึกษา
 () 5. แม่บ้าน () 6. เกษตรกร
 () 7. เกษียณอายุ

6. ระดับการศึกษา

- () 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น () 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 () 3. อนุปริญญา/ปวส. () 4. ปริญญาตรี
 () 5. ปริญญาโท () 6. ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็นของพฤติกรรมการเลือกรูปแบบท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต

พฤติกรรมการเลือกรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เลือกใช้บริการ					
1.พักผ่อนและออกกำลังกายตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม					
2.ตรวจสอบสุขภาพและรักษาอาการ ณ โรงพยาบาล					
3.นวดแผนไทย ณ สถานประกอบการต่างๆ					
4.นั่งสมาธิ วิปัสสนา					
ด้านช่องทางการรับทราบข้อมูล					
1.สื่อ นิตยสาร/ สื่อทางออนไลน์ หรือ โซเชียลมีเดีย					
2.สถานที่จัดงานการท่องเที่ยว					
3.ได้ข้อมูลจากคำบอกต่อของคนรอบข้าง/เพื่อน					
4.เป็นสถานที่ที่เคยไปท่องเที่ยวแล้วอยากกลับไปอีก					

ตอนที่ 3 องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็นขององค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ของจังหวัดภูเก็ต

องค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ a	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว a					
1. สามารถเดินทางได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว					
2. สภาพของถนนมีมาตรฐาน					
3. สภาพการจราจรมีความคล่องตัว					
4. มีป้ายบอกทางชัดเจน ถูกต้อง					
ด้านที่พักแรม b					
1. มีมาตรฐานสากล					
2. มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ					
3. มีพนักงานให้บริการที่มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี					
4. มีหลากหลายรูปแบบ หลายระดับราคา					
ด้านแหล่งท่องเที่ยว (สิ่งดึงดูดใจ) c					
1. มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป					
2. มีความสวยงาม และมีมาตรฐานในการรองรับ					
3. ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี					
4. ภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย					
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว d					
1. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย					
2. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงวัย					
3. มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวก					
4. ในบริเวณสถานที่ประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางหรือบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ					

องค์ประกอบในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ a	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบริการเบ็ดเตล็ด e					
1. มีร้านอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ					
2. มีร้านขายของฝากและสินค้าที่ระลึก					
3. บริเวณใกล้เคียงมีสถานพยาบาลและสถานีตำรวจ					
4. บริเวณใกล้เคียงมีร้านสะดวกซื้อ และตู้ATM					

ตอนที่ 4 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ตามระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัด
ภูเก็ต

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยผลักดัน f					
1. พักผ่อนและผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ					
2. เพื่อฟื้นฟูร่างกายให้แข็งแรง					
3. เพื่อให้ร่างกายเกิดความสมดุล					
4. พัฒนาอุปนิสัยการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขอนามัย					
5. เพื่อป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น					
ปัจจัยดึงดูด g					
1. ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว					
2. ความมีชื่อเสียงด้านการแพทย์					
3. คำบอกเล่าของกลุ่มอ้างอิง เช่น เพื่อน คนรัก บุคคลรอบคร้ว					
4. การประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ/สถานประกอบการ					
5. อัตราค่าบริการต่ำ					

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ตามระดับความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ
จังหวัดภูเก็ต

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบริการ h					
1. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน ฯลฯ					
2. ความเหมาะสมของกิจกรรมด้านสุขภาพ					
3. ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้าน สุขภาพ					
4. การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการ					
5. ความรวดเร็วในการให้บริการ					
ด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม i					
1. ความสวยงามของทัศนียภาพและสภาพแวดล้อม					
2. ความปลอดภัยของสถานที่					
3. ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
4. ความสะอาดของสถานที่ให้บริการและห้องน้ำ					
5. มีเอกสารแผ่นพับ คู่มือแนะนำด้านสุขภาพที่น่าสนใจ					
ด้านการจัดจำหน่ายของฝากและของที่ระลึก j					
1. ความเหมาะสมของสถานที่จำหน่ายของฝากและของที่ ระลึกท้องถิ่น					
2. คุณภาพของฝากและของที่ระลึก					
3. ความหลากหลายของฝากและของที่ระลึก					
4. ความน่าสนใจของฝากและของที่ระลึก					
5. ความเหมาะสมในเรื่องของราคาของฝากและของที่ระลึก					

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสังคมและวัฒนธรรม k					
1. ทำให้เกิดการร่วมมืออนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น					
2. ทำให้เกิดส่วนร่วมในการฟื้นฟู และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3. ทำให้เกิดความรัก และภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น					
4. มีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นดีขึ้น					
5. ทำให้เกิดความน่าสนใจและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตสามารถเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้					

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

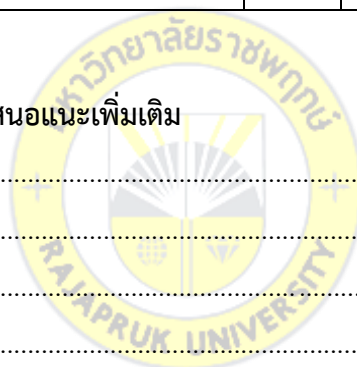
.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ขวัญชนก สุวรรณพงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	23 กันยายน 2528
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์การศึกษานอกสถานที่ตั้งจังหวัดภูเก็ต
ประวัติการศึกษา	- บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ - บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประวัติการทำงาน	2559-ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์การศึกษานอกสถานที่ตั้งจังหวัดภูเก็ต
ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่	- คุณภาพการบริการของโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ - พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยว ชาวไทย

